

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 3. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni odelci: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri pošti: zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 3. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifi.

Pogledi z Bleda

Ta čas, ko zboruje na Bledu stalni svet Male antante in so takorekoč oči vsega sveta obrnjene na našo poletno prestolnico, pričakujejo od tam važnih sklepov, se povsod opaža občutek, da smo na jako važnem razdobju zgodovine. Značilnosti tega velepomembnega prehoda na nova pota so mnogoteri. Tičejo tako odnošajem med velikimi silami kakor načelnih problemov, ki so dobili zadnji čas drugačno osvetljavo ter prehajajo v spremenjeno obravnavanje. Posebno zanimanje so one znamenite napovedi, ki so jih izrekli že pred leti neki državni velikega slovesa, napovedujoč, da bo leto 1935, a še bolj leto 1936 najbolj kritično v povojni Evropi. Razvoj mednarodnih odnošajev v toku zadnjih dveh let nam prida, da te napovedi niso bile brez podlage. Postritev razmerja v nekih predelih pa nam naravnost dokazuje, da se v najnovejšem času čim dalje bolj razkrivajo opasne soteske, skozi katere mora evropski in svetovni politični razvoj.

V tem in takem času je zasedanje Male antante dvakrat važno, prvič za nas same, a drugič za regulacijo evropskih odnošajev, med katerimi smo mi prav gotovo eden prav pomembnih konstruktivnih faktorjev.

Da preživlja Društvo narodov svojo veliko krizo ob abesinsko-italijansko-angleškem konfliktu, je res. Prvi veliki sunek je dobila njegova avtoriteta takrat, ko je Mandžurija postala plen japonskega imperializma. Ali takrat je šlo vsaj za zadevo, ki je bila notorično zapletena v najhujši meri in končno je potegnila iz Društva narodov državo, ki kak ne spada v evropski kulturni in interesni krog. Ali sedaj gre za afero, ki je vsekakor Evropi neprimerno bližja in vanjo je vrh tega zapletena evropska velesila, ki ji druga evropska velesila krepko nasprotuje. Avtoriteta ženevske institucije je opasno na tehnični in vsi prijatelji tega foruma so postali pozorni. Nihče ne misli, da je Društvo narodov idealna uredba ali da vrši svojo mednarodno funkcijo na obče zadovoljstvo. Toda kljub vsem pomankljivostim je to neprecenljiv mirovni instrument, ki ga vedo ceniti zlasti države manjše moči. Zato gotovo ni bilo nepričakovano, da se je o priliki mandžurske afere zlasti češkoslovaški predstavitelj dr. Beneš tako krepko opasal za avtoriteto ženevskih statutor. Vsa Mala antanta je v največji meri zainteresirana v Ženevi.

Afera, ki se sedaj plete, je vsekakor še pomembnejša, nego je bila vzhodno-azijska, in posledice neugodne solucije bi mogle biti še mnogo dalekosežnejše. Zato mora biti tudi Mala antanta pozorno na straži, da njena vloga v tem pogledu ne more biti taka, da bi silila diplomacijo v ospredje.

Področje, na katerem se odigrava italijansko-abesinsko-britanski konflikt, je na Sredozemskem morju. Ni sicer tu poglavitno torišče, ali vendar je spričo nasprotij med Rimom in Londonom pomorska pot po tem morju takorekoč vozni situacije. Sredozemsko morje je bilo v ospredju zanimanja pred leti, ko je Evropo vznemirjalo nasprotje med Francijo in Italijo, v dobi, ko so v Rimu s posebnim poudarkom zahtevali pomorsko pariteto. Takrat so se snovale za kulisami aliance, ki naj zavarujejo Sredozemsko morje v določenih smislih. Odkar je zmagovalni hitlerizem vrgel v mednarodno politiko netivo novega velikega nemira, se je polagoma izvršila preorientacija, kjer bi je pred nedavnim še ne bilo pričakovati. Rim se je približal Parizu in s tem posredno onemu bloku, ki je zvezan s Parizom. Sredozemsko morje je s tem nehalo biti pozorišče, kjer se križajo interesi obeh latinskih velesil, saj je med njima zavladalo prijateljstvo, ki veleva gledati v tem kotu povsem zavarovano domeno.

Povsem nepričakovano je nato nastal konflikt med Londonom in Rimom. Takorekoč brez noč je postalo aktualno, kako bi bilo, če bi se tu pomerile italijanske in britanske pomorske in še bolj zračne sile. Nenavaden primer vzajemne tamkaj, kjer smo bili desetletja v miru gledali najboljše prijateljstvo. Gotovo se ne motimo, ako trdimo, da iz teh bojovnih premišljevanj ne bo prav nič konkretnega in da si Rim in London ne bosta dolgo nasprotovale. Toda kljub temu ostane noudarjeno na sredozemskih problemih, saj vodi tedaj edini izhod Italije v široki svet in do kolonij.

Abesinska afeta je tako močno okupirala svetovno pozornost, da smo skoro že pozabili na veliko, pomembno akcijo, ki jo je izvedla Francija ob strani ene od članice Male antante, Češkoslovaška, da imela priliko preizkusiti zavestnost svojih sovjetskih Rusov, ki se je s toliko zainteresirano posvetila splošno evropskim zadevam, da bo njen vpliv na kontinentu odslej nedvomno stalno rasel. Na Bledu se bodo nedvomno tudi o tem postavljale bilance,

Prvi dan blejske konference

Prihod dr. Beneša — Dopoldanska otvoritvena seja — Razprava o podunavskem paktu — Zunanji ministri pri knezu namestniku v Bohinju — Rezervirani diplomati

Bled, 29. avgusta. d. Danes je bil prvi dan službenega zasedanja stalnega sveta Male antante. Konference se vrše v dependansi hotela »Toplice«, v hotelu »Belvedere«, ki je skoro ves rezerviran za tri zunanje ministre in njihovo najmožje spremstvo. Ostali diplomatski in novinarski svet, zbran na Bledu, se koncentrirajo v Toplicah, v Parkhotelu in obeh kavarnah med njima. Življenje na Bledu je tudi danes izredno živahno in pred »Toplicami« se kar tare avtomobilov, tako da je mnogo premalo prostora za vse.

Prihod zunanjega ministra dr. Beneša

Kot poslednji med tremi glavnimi reprezentanti na blejski konferenci je prispel danes češkoslovaški zunanji minister dr. Edvard Beneš. Pripeljal se je z brzovlakom preko Jesenice na Lesce, kamor je prispel davi ob pol 8. Spremlja ga tudi njegova gospa. Na postaji so ju počakali in pozdravili naši ministri predsednik dr. Milan Stojadinović s soprogo, pomočnik zunanjega ministra Martinac, naši novi poslanci v

upna in dostop v hotel je dovoljen le osebam iz neposrednega spremstva treh zunanjih ministrov. Razgovor zunanjih ministrov je trajal ves dopoldan. O njegovem poteku ni bilo danes izdano še nobeno službeno poročilo, ker namestnik gg. ministri objaviti skupen komunikat ob zaključku konference. Iz diplomatskih krogov se je doznalo, da so se današnji razgovori vrteli v prvi vrsti okrog podunavskega pakta na osnovi najnovejšega predloga, ki ga je francoski poslanik Dampierre sinoči izročil gg. Stojadinoviću in Titulescu. Novi francoski predlog je prilagojen sedanji situaciji v Podunavju in vpoštevata tudi že momente, ki so se porodili v Evropi iz razpleta abesinskega konflikta. V glavnem pa se seveda nanaša na januarski sporazum med Italijo in Francijo, ter na načrt podunavskega pakta, kakor sta ga na osnovi tega sporazuma izdelali italijanska in francoska vlada.

Med diplomati in novinarji

Ves čas razgovorov med zunanjimi ministri v hotelu »Belvederu« je bil vestibul sosednih »Toplic« nabito poln diplomatov in novinarjev. Najbrž »Toplice« v svojih razkošnih prostorih še niso videli zbranih na en sam dan toliko ekselenc kakor danes. Med poslanike so bili tudi naši novi poslanci dr. Puric za Pariz, Protič za Prago in Fotić za Washington. Bili so dalje tu italijanski poslanik Viola, francoski Dampierre, turški Ali Hajdar, naš poslanik z Dunaja Nastasijević, češkoslovaški poslanik iz Beograda Girsia itd.

Novinarji so neprestano oblegali sedaj tega, sedaj onega, vendar pa so bili vsi poslanci zelo rezervirani. Tudi oni, ki gotovo vedo kaj več, so se izvijali le s splošnimi frazami in z optimističnimi izjavami glede na sklepe Male antante in na razvoj splošne evropske situacije. Kaj konkretnega ni hotel povedati nobeden. Vsi so tolažili novinarje, da jih bodo jutri sprejeli zunanji ministri Male antante, ki jim bodo lahko najbolj avtentično povedali, kako in kaj.

Proti poldnevju je prišel med diplomate in novinarje tudi rumunski zunanji minister Titulescu. Bil je dobre volje in nasmejan, kakor vedno, na vsa vprašanja pa je le odgovarjal, da še niso gotovi in da se mu vrh tega mudi, ker je povabljen s svojima kolegom na obed h knezu namestniku Pavlu v Bohinju.

Na obedu pri knezu namestniku

Res so se par minut po 12. uri izpred Toplic odpeljali trije elegantni avtomobili. Zunanji ministri dr. Stojadinović, dr. Beneš in Titulescu so se s svojimi soprogami odpeljali v Bohinjo. Ob 13. so bili pri obedu gosti Nj. Vis. kneza namestnika. Po kosilu se je knez dalje časa razgovarjal z ministri, ki so si nato ogledali še Bohinjsko jezero, potem pa se ob 5 popoldne vrnili na Bled.

Takoj po povratku so se zunanji ministri sestali k svoji drugi konferenci, ki je trajala do 7. Tudi sedaj je bil dostop v »Belvedere« dovoljen le naj-

bližjim sodelavcem ministrov, dočim so se diplomatje in novinarji zopet zbirali v Toplicah.

Novinarska Mala antanta

Dopoldne in popoldne se je nadaljevalo zasedanje novinarske Male antante. Razpravljali so o raznih poklicnih vprašanjih in o sredstvih, kako bi se medsebojno sodelovanje še bolj poglobilo. Češkoslovaška delegacija je predlagala nekatere spremembe v statutih. Izvoljen je bil ožji odbor z nalogo, da te predloge prouči in o njih poroča plenumu konference, ki bo zaključil svoje delo jutri.

Minister in gospa Titulescu z dr. Stojadinovićem in njegovo gospo

Opoldne so se člani vseh treh delegacij za novinarsko Mala antanta z avtomobili odpeljali na Pokljuko. Dočim je vso noč deževalo, se je v teku dopoldneva razvedrilo in opoldne so imeli novinarji pri svoji vožnji najlepši razgled na mogočno panoramo naših gora. Kakor pri včerajšnjem izletu v Bohinjo

Opozicijske konference v Beogradu

Beograd, 29. avgusta. p. V stanovanju Ljube Davidovića je bil sinoči zapu konferenca med voditelji srbijanske izvenparlamentarne opozicije ter predstavniki opozicijskih skupin iz Vojvodine. Ti so predložili svoje zahteve, tičeče se Vojvodine, kakor so jih že pred dvema letoma precizirali v znani vojvodinski resoluciji. Na posvetovanju je bilo sklenjeno, da bo vodstvo združene opozicije te zahteve posušilo ter do vseh zavzele konkretno stališče. Ako bo to stališče ugodno, se bodo tudi vojvodinski opozicionalci pridružili združeni opoziciji.

Hlinkova stranka ostane v opoziciji

Praga, 29. avgusta. w. V notranje-političnem češkoslovaškem življenju republike je prišlo danes do senzacionalnega dogodka. Še današnji jutranji listi so napovedovali, da bo v kratkem razširjena vladna koalicijska z vstopom Hlinkove ljudske stranke, vodstvo stranke pa je imelo danes sejo, na kateri je sklenilo, da preide v najostrejšo opozicijo proti vladi, tako v svojem tistim kakor v parlamentu. Neposredni vzrok za ta senzacionalni sklep je bila današnja obsodba glavnega urednika »Slovakac«, glavnega glasila Hlinkove stranke, narodnega poslanca Sidorja, ki je bil zaradi nekkih člankov, objavljenih v l. 1931, obsojen na 3 tedne zapora. Današnji listi so še napovedovali, da je Sidor kandidat za enega izmed dvoje ministrskih mest, ki so bili namenjeni slovaški ljudski stranki. Ker se je razbil tudi levčarski blok, ki so ga nameravali osnovati narodni socialisti in socialni demokrati proti komunistom, je s tem položaj vlade zelo otežkočen.

Sprejemi v ministrstvu socialne politike

Beograd, 29. avgusta. AA. Zastopnik ministra za socialno politiko in narodno zdravje minister za telesno vzgojo prebivalstva Miro Komnenović bo sprejemal stranke v ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje ob torkih, četrkih in sobotah od 11. do 13. ure. Prijave se bodo sprejemale iste dni od 10.30 do 11.30.

Kongres pravnikov

Jugoslavije
Beograd, 29. avgusta. AA. Kongres pravnikov kraljevine Jugoslavije bo od 22. do 24. septembra v Beogradu. Po kongresu bodo udeležniki napravili izlete po državi, da se seznanijo s pravnimi vprašanji v posameznih pokrajinah. V zvezi s tem je predsednik ministrskega sveta dr. Milan Stojadinović odredil, naj se državnim uslužbenecim iz vseh ministrstev, ki bi se hoteli udeležiti kongresa, dovolj potrebni dopust od 20. septembra do 4. oktobra, ki naj se ne rščeje v redni letni dopust.

Vtis žalostne vesti o smrti belgijske kraljice

Opoldne se je na Bledu razširila vest o avtomobilski nesreči belgijske kraljevske dvojice v Švici. Žalostno poročilo je globoko pretreslo vse, zlasti še ko se je zvedelo da je nesreča zahtevala življenje mlade in popularne belgijske kraljice Astride. Nesreča je bila v prvih popoldanskih urah glavni predmet razgovorov ne le med diplomati in novinarji, marveč tudi med letoviščarji. Zvečer je ministriški predsednik dr. Stojadinović priredil zunanji ministrom dr. Beneš in Titulescu ter njihovim spremljevalcem večerjo, nato pa soorejo, katere se je udeležilo nad 100 povabljenih gostov.

Francoski poslanik o podunavskem paktu

Bled, 29. avgusta. n. Francoski poslanik grof Dampierre je danes dopoldne sprejel novinarje in jim dal kratko izjavo o svojih splošnih vtisih na konferenci. Dejal je, da je velik optimist in da je prepričan, da bo po konferenci Male antante omogočen takojšnji sprejem podunavskega pakta. Kakor znano obstoja med Italijo in Francijo obveznost konzultiranja v smislu rimskega pakta z dne 7. januarja t. l. Sedaj naj bi se ta obveznost razširila na vse podunavske države z namenom, da bi se tako zajamčila tudi avstrijska nezavisnost.

Konferenca severnih držav

Oslo, 29. avgusta. AA. Po današnji seji zunanjih ministrov Norveške, Švedske, Danske in Finske je izšel komunikat, ki pravi, da so zunanji ministri pročili vprašanja, ki bodo na dnevnem redu prihodnjega zasedanja sveta DN, zlasti pa italijansko-abesinski spor. Po njihovem mnenju je treba ta spor urediti v skladu s paktom DN. Švedska, Norveška, Danska in Finska bodo podprle vsako akcijo, ki ji bo cilj ohranitev miru in obvarovanje načel Društva narodov.

Šahovska olimpiada v Varšavi

Varšava, 29. avgusta. b. Jugoslovnsko moštvo je zadela nesreča, da je zbolel dr. Vidmar, razen tega pa mu je žepar izmaknil na potu v hotel 10.000 Din vredno zlato uro.

15. kolo je prineslo naslednje rezultate: Jugoslavija — Francija 2:1 (1). Pirce stoji v prekinjeni partiji bolje, Švedska — Avstrija 2:2, Češkoslovaška — Estonka 2:1 (1), Amerika — Litva 1 1/2: 1/2 (2), Madžarska — Finska 2 1/2: 1 1/2, Poljska — Irska 4:0.

V 16. kolu, ki se je pričelo včeraj, so bili doseženi tile rezultati: Jugoslavija — Letška 1:1 (2), Argentina — Švica 1 1/2: 1/2 (2), Poljska — Francija 2:1 (1) dr. Tartakower — dr. Aljehin remis, Danska — Irska 0:0 (4), Avstrija — Litva 1:0 (3), Finska — Švedska 0:2 (2), Litva — Madžarska 1:0 (3), Estonka — Amerika 0:2 (2), Palestina — Češkoslovaška 1 1/2: 1 1/2 (1), Romunija — Anglija 2:0 (2).

V 17. kolu so bili naslednji rezultati: Anglija — Argentina 1 1/2: 1/2 (1), Češkoslovaška — Romunija 0:0 (4), USA — Palestina 3:0 (1), Madžarska — Estonka 3:0 (1), Švedska — Latvija 1:1 (2), Italija — Finska 3:0 (1), Irska — Avstrija 0:4, Francija — Danska 0:0 (4), Letška — Poljska 1 1/2: 1/2 (2), Švica — Jugoslavija 2 in pol: 1 in pol Stanje po 17. kolu: USA 46 (3), Švedska 46 (2), Poljska 45 (2), Madžarska 43 in pol (2), Češkoslovaška 42 (4), Jugoslavija 41, Avstrija 40, Argentina 38 (2).

Sljede: Latvija, Anglija, Francija, Estonija, Argentina, Litva, Finska, Danska, Romunija, Italija, Švica in Irska.

Predsednik vlade dr. Stojadinović pozdravlja ministra dr. Beneša na kolodvoru v Lescah

Parizu, Pragi in Washingtonu dr. Puric, Protič in Fotić, češkoslovaški poslanik Girsia, visoki uradniki praškega in našega zunanjega ministrstva in številni novinarji, zlasti jugoslovnski in češkoslovaški. Ministra sta se prisrčno pozdravila, ravno tako tudi njuni soprogi, nato pa so se skupno odpeljali na Bled, kjer se je tudi minister dr. Beneš nastanil v hotelu »Belvedere«.

Otvoritvena seja

Otvoritvena seja konference Male antante se je začela v »Belvederu« ob 9. dopoldne. Konferenca je strogo za-

Otvoritvena seja novinarske Male antante — Govor predsednika konference g. Živančevića

v kolikor ni seveda to še prezgodnja beseda.

Neposrednih stikov bi mogla blejska konferenca imeti s peto evropsko velesilo, z Nemčijo, v kompleksu, ki ga označujemo kot podunavski pakt. Ne udajamo se nadam, da bi Berlin zanj pokazal več razumevanja, nego je bilo videti do sedaj. Saj je danes bolj ko kdaj za Berlin ugodna prilika čakanja. Že nekaj časa je, kar se evropska politična javnost z nemške strani nekako zanemarlja, saj smo bili poprej navajeni na neprestane senzacije. Zdi se, da to ni slučajno, marveč da v tretjem cesarstvu čakajo v računih, da čas dela

zanje. Podoba je, da se ne motijo.

Dočim Mala antanta v kolonijalnih vprašanjih, ki se že pripravljajo za kulisami, ni neposredno prizadeta, pa bi mogla imeti v avstrijskem problemu jako mnogo posla z Berlinom. Vendar smemo računati, da je v tem pogledu splošni preorientaciji Evrope primerno tudi z nemške strani pričakovati drugačnega zadržanja. Sklepi, ki jih bodo na Bledu sprejeli glede podunavskega problema, bi mogli tudi v tem pogledu razčistiti situacijo, da bo morala Nemčija pokazati svoje karte. Ni izključeno, da se bo pri tem razkrila situacija, ki bo bistveno drugačna od današnje slike.

KRALJICA ASTRID MRTVA KRALJ LEOPOLD III. RANJEN

V luzernskem kantonu v Švici, kjer sta bila na oddihu, se je belgijski kraljevski dvojici pripetila včeraj strašna avtomobilska nesreča

Luzern, 29. avgusta b. (Glej tudi poročilo na 6. strani »Jutra«). O smrtni nesreči belgijske kraljice Astrid se poročajo naslednje podrobnosti:

Nesreča se je pripetila v bližini Luzerna, na znani avtomobilski cesti okrog Vierwaldstättskega jezera med Merlichachom in Küsnachtom.

Usodna vožnja z avtom

Kraljevski par se je mudil na oddihu v Švici ter je zadnje čase bival v kraljevski vili v bližini Luzerna. Danes dopoldne sta kralj in kraljica v spremstvu šoferja hotela napraviti izlet okrog jezera. Kralj sam, ki je strasten avtomobilist, je osebno vozil avtomobil. Kraljica je sedela poleg njega, dočim je šofer sedel zadaj v avtomobilu. Dan je bil krasen ter sta bila kralj in kraljica takšno navdušena, da sta ponovno krenila po cesti okrog jezera. Cesta je na desni strani ob jezeru zavarovana z nizkim kakih 15 cm visokim in 20 cm širokim zidom, ki je v manjši razdalji prekinjen, da se more ob deževju odtekat voda s ceste v jezero. Kralj je vozil tik ob zidu in baš ta okolnost je postala usodna. Na mestu, kjer je bil zid približno 2 m prekinjen, je desno prednje kolo zdrsnilo še za par centimetrov bolj na desno ter zadelo ob zid.

Strašne posledice karambola

Ker je avto drvel z največjo brzino, so bile posledice tega trčenja strahovite. Vred silnega udarca je kralj očividno izgubil oblast nad vozilom. Avtomobil je zdrsel še kakih 50 m ob zidu dalje, zdrknil nato skozi odprtino ob zidu po nasipu, ki se nagiba v kotu 50 stopinj proti jezeru ter treščil s tako silo v drevo, ki stoji na nasipu, da se je delo drevo, ki stoji na nasipu, da se je delo tako silno, da je vrglo kraljico iz avtomobila. Udarila je z obrazom v drevo s tako silo, da ji je popolnoma zdrobilo prsni koš ter ji je počila lobanja.

Kralj ranjen

Tudi kralja je vrglo iz avtomobila, toda je padel mimo drevesa v travo. S celom je udaril ob kamen in dobil precej veliko, močno zevajočo rano. Ob zaščitem steklu pa si je ranič desno roko, kjer je dobil daljšo in precej globoko vrezino. Avtomobil je drvel nato še kakih 10 m dalje, treščil v drugo drevo in nato preskočil nizki obrambni zid tik ob jezeru ter obstal kakih 10 m dalje v plitvi vodi, ne da bi se prevrnil. Kralj, ki je bil popolnoma zmeden, sprva sploh ni vedel, kaj se je pravzaprav zgodilo, imel pa je še toliko moči, da je na ves glas klical na pomoč.

Kraljica mrtva

Ljudje, ki so bili zaposleni na bližnjem polju, so opazili nesrečo ter takoj prihitali na pomoč. Neki kolezar je po hitel v Luzern ter takoj poklical dr. Steinekerja, ki je z avtomobilom takoj krenil na kraj nesreče. Ko je prišel, je kraljica že umirala in je par minut nato izdihnila, ne da bi se zavedla. Njeno truplo je ostalo pod nesrečnim drevesom, dokler niso obvezali kralja in šoferja, ki je dobil le lažje poškodbe. Kralj, ki je bil še vedno ves zmeden, se je nato odpeljal v svojo vilo »Haslihorn« dočim so truplo kraljice prepeljali z mrtvaškim vozom v Luzern, kjer so ga začasno položili na mrtvaški oder v mestni dovran. Nesreča se je pripetila okrog 9.15. Sreča v nesreči je bila, da so kraljevi otroci včeraj popoldne odpotovali v domovino, sicer bi se bili gotovo tudi udeležili tega izleta, ki se je tako strašno nesrečno končal.

Vest o strašni nesreči je bila takoj brzojavno sporočena belgijski vladi, ter vsem članom kraljevske rodbine. Kraljica mati Elizabeta se mudi že del časa v Neaplju pri svoji drugi hčerki, soprogi italijanskega prestolonaslednika, brat kralja, grof Flandrijski, je na potovanju okrog sveta. V Luzernu in v vsej Švici je izzvala vest o tragični nesreči globoko sočustvovanje.

Prevoz trupla v Bruselj

Bruselj, 29. avgusta. b. Vlada je izdala lani dopolne povodim smrti kraljice Astride proglas na narod. Nocoj je krenil z Luzerna poseben vlak, s katerim bodo prepeljali krsto s telesnimi ostanke pokojne kraljice v Bruselj, kamor prispe jutri dopoldne. Z istim vlakom se vrnejo kralj Leopold, ministrski predsednik Van Zeeland in belgijski poslanik v Švici, Vlak bo spremljal po nalogu švicarske vlade poseben oddelek švicarske vojske do meje.

Kraljica Astrid

Tragične smrti preminula belgijska kraljica Astrid se je rodila 17. novembra 1905 v Stockholmu kot hčerka prin-

ca Karla in princeze Ingeborg, nečakinje švedskega kralja Gustava V. Dne 10. novembra 1926 se je poročila s tedanjim belgijskim prestolonaslednikom Leopoldom in je kmalu nato prestopila iz protestantske v katoliško cerkev in sicer iz državnih ozirov.

Dne 11. oktobra 1927 je rodila hčerko, ki je dobila ime Josipina Šarlota, dne 7. septembra 1930 pa prestolonaslednika, ki je bil krščen za Baudoina. Mlada kraljevska dvojica Leopold III. in Astrid sta zasedla belgijski prestol dne 23. februarja 1934 po tragični smrti junaškega kralja Alberta, ki se je tedaj kot turist pri Namurju smrtno po nesreči.

Kraljica Astrida je bila v Belgiji sil-

Narod žaluje

Spominska seja vlade — Sožalnice suverenov in diplomatskega zbora — Dan pogreba kraljice še ni določen

Bruselj, 29. avgusta w. Vest o smrtni nesreči kraljice Astride je učinkovala kakor blisk z jasnega neba. Prvi je objavil vest bruseljski radio, kmalu nato pa so izšle posebne izdaje listov, ki so bile na mah razgrajljene. Vest je vzbudila v belgijski prestolnici silno razburjenje ter je izzvala globoko žalost v vseh slojih naroda. Pred uredništvom listov so se ves dan zbiral velike množice in nestrpno čakale podrobnosti o nesreči. Na vseh javnih poslopih so takoj izobesili zastave na pol droga proti popoldnevu pa je bilo že vse mesto v črni.

Vlada se je takoj, ko je prišla vest o smrti kraljice, sestala k izredni seji, po kateri je predsednik vlade Van Zeeland z letalom odpotoval v Luzern, da ukrene vse potrebno za prevoz mrtve kraljice v domovino. Kdaj bo pogreb

še ni določeno. Vsi v Bruslju akreditirani diplomati so takoj po prejemu vesti o tragični nesreči posetili zunanega ministra ter mu v imenu svojih vlad izrazili svoje sožalje. V teku popoldneva je prispelo že na tisoče sožalnih brzojav iz vsega sveta. Med drugimi so izrazili sožalje jugoslovenski namestnik Nj. Vis. knez Pavle, predsednik francoske republike Lebrun, angleški kralj Jurij, italijanski kralj Viktor Emanuel, nizozemska kraljica Viliemina, ki se mudi na Škotskem, nemški kancelar Hitler in mnogi drugi.

V Belgiji je proglašeno narodno žalovanje ter so odpovedane vse prireditve, ki so bile namenjene v zvezi s svetovno razstavo v Bruslju, ki jo bodo najbrže predčasno zaprli. Tudi vse borze so zaprte, prav tako pa so bile danes popoldne zaprte vse trgovine.

Marušičevo in Pucljevo glasilo preklicuje žalitve bivših poslancev

»Glas Naroda« je tik pred petmajskeimi volitvami objavil članek pod naslovom »Kakšne poslanke smo imele, a kakšne hočemo?«. V članku so bile hude klevete na naslov bivših poslancev; med drugim jim je članek očital, da niso nikoli mislili na potrebe ljudstva, temveč samo na sebe, da jim je šlo le za nove dohodke, da so bili nesposobni, ki bi radi živeli brez dela. Nadalje je stalo v članku, da poslanci niso bili za nobeno rabo, da se vsa leta niti enkrat niso oglašili, da niso niti zakonitih predlogov brati znali, skratka, da so bili prave ljudske pijavke in se za ljudstvo, državo in parlament še zmedli niso. Ob zaključku je članek poslal te ljudi k vragu s pozivom, da je treba z njimi pri volitvah enkrat za vselej obračunati.

Radi teh klevet in žalitev so člani Narodne skupščine, izvoljene dne 8. novembra 1931, gg. Hajdinjak Anton, inž. Pahernik Franjo, Mohorič Ivan, Lončar Ivan, Spindler Vekoslav, Pustoslavšek Rasto, Petovar Lovro, Krejčič Anton in dr. Rapa Stane vložili proti »Glasu Naroda« tiskovno tožbo. »Glas Naroda« se je v svoji obrambi zagovarjal, da se inkriminirani očitki ne nanašajo na tožilce, ki so bili znano zelo aktivni delavci tako v parlamentu kakor izven parlamenta.

Na podlagi te izjave je prišlo do poravnave, s katero se je »Glas Naroda« obvezal plačati stroške zastopnikom zasebnih tožilcev ter objaviti naslednjo izjavo:

Beleške

**Krik
ponižanih in razžaljenih**

»Kmeti list« priobčuje na uvodnem mestu in z debelimi črkami tiskano lamentacijo o podeljenosti »dela slovenskega političnega časopisja«. Med drugim pravi:

»Podoba je, da del slovenskega političnega časopisja ne pozna mej političnega zmagoslavja. V zaletu svojega zmagoslavja ne pozna mer in običajev, ki so v navadi med strpljivimi in treznimi ljudmi. Mi se temu dejstvu prav nič ne čudimo, ker je splošno znano, da je pisanje nekakega političnega časopisja (Slovenec, Domoljub itd.) le odraz ošabnega zmagoslavja v političnem življenju. To pa je greh in nezdružljiv pojav v vsem našem političnem življenju že od nekdaj. Tudi časopisna politična vzgoja mora imeti svoje meje in se mora pred vsem zavetati velike moralne odgovornosti. Naše izčrpano podožetje potrebuje duha skupnosti, vzgoje sličnosti in strpljivosti, zato greši naš narod in njegovo skupnostjo vsakdo, ki po svojem političnem časopisju vzreja ljudi k maščevalnosti, politični ošabnosti in nestrpljivosti ter mržnji.

Priznavamo, da so te ugotovitve z apekom vred na mestu, samo skromno vprašanje bi si dovolili: Ali niso gospodje okrog »Kmetijskega lista« še v nedavni preteklosti prav na enak ali še grši način

napačali neljubo jim skupino v lastnem tabornu, kakor sedaj očitalo, da postopa proti njim gotovi »del slovenskega političnega časopisja«? Najprej je treba pač pometati pred svojim pragom.

**Radikalska zajednica
pričenja z delom**

Kakor javlja »Obzor«, prične JRZ prihodnji teden z organizacijo banovinskih krajevnih odborov in to v prvi vrsti na ozemlju bivše kraljevine Srbije. Vodstvo stranke želi, tako poudarja zagrebški list, izkoristiti prednost, da je vlada že odobrila ustanovitve te stranke, dočim ostale stranke še niso izpolnile formalnosti, ki jih predpisuje obstoječi zakon, vsled česar se ne morejo prirediti z organizatornim delom. Čim bodo osnovani banovinski krajevni odbori, bo vodstvo JRZ pričelo sklicevati tudi sestance in shode.

Iz drugih časopisnih poročil je seveda znano, da se taki sestanki in shodi vršijo že dolgo časa. Tudi v Sloveniji bi se imele pričeti že pred tedni, a so bili v zadnjem hipu zopet odloženi. Med drugimi je bil sklican tak sestanek tudi v Litiji in bi moral priti na njega sam dr. Natlačen. Očividno na mlajši od zgoraj pa je bil tudi litijski sestanek odpovedan.

**Naročite — čitajte
„ŽIVLJENJE IN SVET“**

Italija pripravljena na vse

Italijanski ministrski svet v Bolzanu — Velik Mussolinijev govor o abesinskem problemu — Važni gospodarski ukrepi Italije

Rim, 29. avgusta. AA. V Bolzanu je bila sinoči v palači pokrajinske uprave seja ministrskega sveta pod predsedstvom Mussolinija. Predsednik italijanske vlade se je najprej spomnil ponesrečenega ministra Razze in njegovih tovarišev, ki so se ubili pri letalski katastrofi v Egiptu, nato pa je izkazal čast spominu senatorja in bivšega ministra Rocce, ki je včeraj umrl.

Spomenica o sporu z Abesinijo

Za tem je Mussolini podal ekspozice o mednarodnem položaju. Izjavil je, da bo Italija zastopana na seji sveta DN 4. septembra, kjer bo italijanski zastopnik orisal abesinski vprašanje v vsej njegovi resni stvarnosti, da bo ves svet o njem poučen. Italija bo najprej podala izjavo, v kateri bo obrazložila svoje stališče do abesinskega vprašanja, nato pa predložila obširno spomenico, v kateri bo obrazložila politično in diplomatsko zgodovino italijansko-abesinskega razmerja zadnjih 50 let. Spomenici bo priložena maloštevilna, zato pa izbrana in zelo poučljiva literatura. Gre za dela angleških, francoskih in nemških piscev, ki popisujejo Abesinijo, kakršna je. To je dežela zaostalih plemen, privrženih suženjskemu običaju s centralno vlado, ki je dejansko ni.

Italija je odločena do konca braniti svojo tezo, svoje potrebe, svoje prizadevanje za dosego varnosti in svoje življenske interese. Vsak član vlade se mora zavediti svoje odgovornosti s stališča dogodkov, ki bi mogli nastopiti.

Pomirjevalne besede na naslov Anglije

Velika Britanija nima povoda nasprotovati abesinski politiki Italije. Italijanska politika ne ograža niti posredno niti neposredno interesov britanskega imperija. Zato je nelogično in tendenciozno razburjenje, ki ga kažejo ponekod. Italija ima urediti svojo stvar z Abesinijo, nima pa in ne želi imeti sporov z Veliko Britanijo, s katero je sodelovala med svetovno vojno, pozneje v Locarnu in s katero je šele pred kratkim postavila v Stresi temelje za sodelovanje, ki bo nespornega pomena za stabilnost Evrope.

Fašistična vlada misli, da ni treba, da bi imelo kako njeno kolonialno vprašanje kakršnekoli posledice za evropski položaj, razen, če kdo želi ustvariti nevarnost nove svetovne vojne edino zato, da vrže polena pod noge veseleli, ki hoče napraviti red v prostrani državi, kjer vlada suženjstvo v najgusnejši obliki in kjer žive ljudje na najprimitivnejši način.

Sankcije bi pomenile najhušje zapletljajaje

Kar se tiče sankcij, ki bi jih morebiti imelo skleniti Društvo narodov, izjavlja ministrski svet pred italijanskim narodom in pred drugimi narodi, da pomeni govorjenje o teh sankcijah toliko kakor kreniti na strmino, odkoder drži pot k najhušjim zapletljajem. Fašistična vlada se zanaša, da se bo v svetu DN dobila skupina ljudi, ki se bodo zavedali svoje odgovornosti in bodo odločeni odkloniti vsak neprimeren in nevaren predlog o sankcijah proti Italiji, ljudi, ki bodo znali opozoriti Društvo narodov na to, da ni niti v prejšnjih, še dosti hušjih primerih, niti sklenilo, še manj pa moglo izjaviti kakršnekoli sankcije. V vsakem primeru je fašistična vlada mnenja, da je brezpozojno njena dolžnost sporočiti italijanskemu narodu, da so problem sankcij proučile najvišje vojaške avtoritete sedanega sistema z vseh strani in da so že davno storjeni ukrepi proti morebitnim sankcijam vojaškega značaja.

Prav tako so glede na možnost razvoja dogodkov v bodočnosti izdani ukrepi za zagotovitev gospodarskega odpora države in prav tako so proučeni vsi problemi o obrambi življenskih potreb države. Prehrano zagotavlja obilna letošnja žetev. Glede industrijskih potreb je ministrski svet sklenil, da se imajo potrebe industrije glede surovin zadostiti šele tedaj, ko bo ustrezno sedanjem ali bodočim vojaškim potrebam.

Finančni ukrepi v zvezi z vojnimi pripravami

Na podlagi teh potreb je ministrski svet sklenil tele odredbe:

- 1) Obvezan odstop terjatev v inozemstvu in obvezan konverzijo tujih vrednostnih papirjev in italijanskih papirjev v inozemstvu v blaginjske bone z rokom devetih let in obrestno mero 5%.
- 2) Začasno omejitev dividend delniških družb, tako da nobena delniška družba prihodnja tri leta ne bo smela dati svojim delničarjem večje obresti kakor 6% vloženega kapitala.
- 3) Uvede se davek na dividende od delnic, ne izvzemši niti delnic, ki se glase na prinosilca. Ta davek bo znašal 10% obresti na vse delnice in lične papirje, ki se ne glase na ime in ki so jih izdala na področju kraljevine Italije zasebne družbe ali zasebne ustanove.
- 4) Izdajo se odredbe o potrebi nadomestkov običajnega goriva. Po določbah te uredbe bodo morala vsa motorna vozila, ki služijo skupnim transportom, rabiti nadomestke za običajno gorivo.

Pred koncem seje je pravosodni minister predlagal, naj se pošlje pozdrav ministru Cianu, ki je odšel kot prostovo-

ljec v vzhodno Afriko.

Seja se je končala ob 20. Prihodnja seja vlade bo, kakor je bilo že prej nameravano, 14. septembra.

Konec velikih manevrov ob avstrijski meji

Bolzano, 29. avgusta. AA. Veliki manevri italijanske vojske so bili včeraj končani. Manevri so dokazali, da ima Italija dobro opremljeno vojsko, sposobno za vsak položaj v Evropi, tudi v času kolonialne vojne.

Mussolini je bil ves dan neutrudljivo na nogah. Sam je šofiral svoj dirlalni avto navkreber in navzdol. Vozil je tako hitro, da mu novinarji na svojih avtomobilih niso mogli slediti.

Ker so manevri končani, so začele čete zapuščati svoje postojanke in se zbirajo pri Ronsoni, kjer jih bo Mussolini pregledal.

Anglija predvsem za ohranitev miru

London, 29. avgusta č. »Daily Telegraph« je objavil davi prvi komentar o sklepih, ki so bili sprejeti na snočnji seji italijanske vlade v Bolzanu, na kateri je Mussolini izjavil, da Italija s svojo akcijo v vzhodni Afriki nima namena ogrožati angleških interesov. List pripiha, da tu ne gre za angleške interese in da zato o njih ni treba niti razpravljati. Ko bi dejansko šlo zanje, bi angleška vlada segla po drugačnih sredstvih in bi se pogajanja vršila v drugih okoliščinah. Anglija je predvsem na tem, da s pomočjo Društva narodov ohrani mir in zanj se bo zavzemala tudi v bodoče. Velika Britanija ni vstopila v D. N. brez vsakega pomsleka, nego s trdim prepričanjem, da se mora splošna kolektivna varnost doseči samo po posredovanju Društva narodov. Anglija bo tudi v bodoče sodelovala v Zvezi za ohranitev miru, dokler se ne bo prepričala, da Zveza za mir ne more več jamčiti.

Olajšave za turistični promet z Italijo

Beograd, 29. avgusta. AA. Dne 1. septembra stopi v veljavo nova mednarodna tarifa za prevoz potnikov, priljage in ekspresnega blaga med Jugoslavijo in Italijo. Novost po tej tarifi bo do nedeljske in prazniške potovanja z voznimi listki za tja in nazaj. Za ta potovanja so jugoslovanske in italijanske železnice dovolile 50% popusta od normalnih voznih cen. Vozni listek velja od 0. — (polnoči med petkom in soboto) dneva pred praznikom ali nedeljo do 24. ure dneva po prazniku ali nedelji (do polnoči s ponedeljka na torek) in sicer za brze in potniške vlake. Prekinitev vožnje ni dovoljena s temi listki. Prazniki, za katere velja poleg nedelj ta ugodnost, so:

Novo leto, sv. Trije kralji (6. jan.), sv. Jožef (19. marc), Vnebohod in praznik sv. Rešnjega telesa, sv. Peter in Pavel (29. junij), Veliki Smaren (15. avgusta), Vsi svetniki (1. novembra), Brezmadežno spočetje (8. december) in Božič (25. december).

Nedeljske in prazniške listke v tem mednarodnem prometu med Italijo in Jugoslavijo bodo izdali na obeh področjih na daljave do 250 km. To pomeni da bodo v naši državi izdajale te listke samo postaje na področju zagrebskega in ljubljanskega železniškega ravnateljstva.

Spopad orožnikov z roparji

Beograd, 29. avgusta. AA. Vlahak Drago in Stjepan iz Martinšine, srez Zlatarski, ter Buljan Avgust in Josip iz Golubovca, so prišli, ko so se vračali s sejma v Ivanju, 28. t. m. popoldne z vozovi v Lepoglavo in napadli Zidler Elzovo, tamošnjo gostilničarko, ji na razbojniški način vzeli razne stvari iz gostilne in kuhinje, ter nato pobegnili proti Golubovcu. Napadalec je začel zasledovati orožniška patrulja treh orožnikov z orožniške postaje v Lepoglavi pod vodstvom Tozaniča R. pristava v srezu ivanjskem, in jih še isti dan ob 21.30 našlo v gostilni Habek Ljubice iz Golubovca. Pri legitimiranju so se napadalcu uprli in napadli orožniško patruljo. Vlahak Drago je posegnil revolver, Vlahak Stjepan pa je prijel za puško desetnika Baderja Milivoja z namero, da mu jo izpuli. Desetnik Bader je sprožil dva strela iz svojega uradnega revolverja in nevarno zadel v čelo Vlahka Dragotina. Lažje nad desnim očesom pa Vlahka Stjepana. Vlahak Dragutin je s strelom lažje ranil orožniškega narednika Goraniča Vlado v levo nadlaket nad sklepom. Ranjenecm so takoj izkazali zdravniško pomoč. Na kaj sta odšla sreski načelnik in poveljnik orožniške čete v svrhu nadaljnjega zakonskega postopka.

Vremenska napoved

Novosadska vremenska napoved za petek: Oblačno, hladneje, nekoliko dežja. Dunajska vremenska napoved za danes: Zjutraj zelo hladno, v hribih megla, pozneje razjasnitev.

Naši kraji in ljudje

Obračun dela za naše morje

Glavni odbor Jadranske Straže je razposlal delegatom za ljubljanski kongres in uredništvom obširno poročilo o svojem delu in o delu posameznih oblastnih odborov. Na 86 straneh velikega formata so zbrani natančni podatki, ki pričajo najzgovorneje o delu naše pomorske propagandne organizacije po državi. Tople uvodne besede so posvečene Viteškemu kralju, nato pa je v uvodu strnjeno podana naslednja bilanca glavnega odbora:

Jadranska Straža je v prvem desetletju svojega obstanka, od 1922 do 1932 iskala svoje vsebine in je stnila vse sile, da se čimprej razširi na območje vse kraljevine. To ji je uspelo, tu več, tam manj. Vzporedno s širjenjem je stremela za tem, da pokrene nekatere akcije trajnejše vrednosti, ki naj kot konkretne naloge zberemo sodelavce. Ti pokreti so slični številnim akcijam pomorskih organizacij v Evropi, vendar pa prilagojeni našim potrebam.

V prvem desetletju je JS utrla pot svojemu delovanju in seznanila široke narodne sloje s svojimi smotri. Uspešno smo rešili številne naloge: zbrali smo denar za šolsko ladjo »Jadran«, pribavili smo zastave, ki smo jih poklonili ljudem naše vojne mornarice, darovali smo vojni mornarici tudi hidroavion »Sarajevo«, za fond nesrečnih mornarjev potopljene ladje »Dakse« smo zbrali 600.000 Din. Dali smo iniciativo za propagandna potovanja po Sredozemskem morju s »Kraljico Marijo« in smo v ta namen izplačali okrog 3 in pol milijona dinarjev. V jadranske domove smo doslej vložili 3.800.000 Din. Za tiskanje knjig, revij, brošur, koledarjev in drugega je šlo 7 milijonov. Kdo bi naštel vse uspehe in manj uspehe naše akcije, ves oni ogromni denar, ki smo ga od naroda zbrali in ga narodu spet vrnili v rešenih konkretnih nalogah. Pri vsem tem je treba poudariti eno: mi smo od početka naše organizacije do danes pokazali polno in živo njeno aktivnost.

Toda vse to še ni dovolj. Kakor ni zadovoljen človek, ki ni popolnoma dosegel svojega smotra, tako tudi JS ne bo mirovala, dokler ne bo v vsakem mestu Jugoslavije njen ogranek, dokler ne bo poslednji Jugosloven prepričan, da je morje osnova naše državne in narodne veličine. Na žalost moramo priznati, da smo še daleč od tega cilja.

Od poslednjega kongresa, ki se je vršil od 29. do 31. oktobra 1932. v Skoplju, pa do sedanjega v Ljubljani je naša organizacija v vseh svojih akcijah stopala po utrutih potih. Nekatere akcije smo ojačili, v nekaterih pa smo oslabili. Nekateri odbori so ohranili svojo pozicijo in celo napredovali, a drugi kažejo malo slabše rezultate, kakor pri zadnjem kongresu. Vendar, če se vprašamo, ali smo od Skoplja do Ljubljane kot celota napredovali, moramo vendar zagotoviti, da smo. Pri vseh težavah, ki so bile napoti, lahko zabeležimo lep napredek. Delovali smo v vseh pravcih, predvsem pa smo razširili podmladek. Rezultati so očitni: revija za mladino »Podmladek Jadranske Straže« je v dveh letih dosegla 12 tisoč naročnikov. Število članstva v organizacijah podmladka je samo v bratski Sloveniji naraslo na blizu 100 tisoč. Trudili smo se, da pomnožimo domove na Jadranu in tudi v tem smo znatno uspeli. Število domov je večje kakor ob zadnjem kongresu. Brez slehernega dinarja podpore od katerekoli strani smo več ali manj uspeli v svojih akcijah. Svoj napredek torej lahko z zadovoljstvom poudarimo.

Vsem pridnim delavcem v naši organizaciji moramo biti hvaležni, ker so se trudili brez slave in koristi za pomorsko Jugoslavijo, ki je ideal Jadranske Straže. Dragim pokojnikom, ki so bili kot člani ali odborniki zaslužni za JS, pa bomo večno ohranili časten spomin. — Izmed zaslužnih pokojnih članov omenia poročilo dr. Ljudevita Bohma in Filipa Pristoua.

Dvojni sokolski jubilej v Zagorju

V nedeljo bo slavilo Sokolsko društvo v Zagorju o/S. velik dvojni jubilej in sicer 45 letnico obstoja in 25 letnico zgraditve lastnega sokolskega doma. Malo je sokolskih društev v naši državi, ki bi slavila tako visoka jubileja svojega neumornega

delovanja po naukih nesmrtnega Tyrša.

V težkih časih so se zbrali v Zagorju narodno misleči krajanji in ustanovili Sokolsko društvo že 1. 1890, ko je tedanja oblast pazno gledala na take ljudi in jih imela zapisane v črni knjigah. Niso se strašili naših ustanoviteljev preziranj, zapostavljanj, ki so jih doživljali po ustanovitvi, kajti zavedali so se, da delajo za dobro stvar — za našo veliko Jugoslavijo, še več žrtve so morali prenesti, posebno materialnih, ko so zgradili leta 1910 velik Sokolski dom, ki je bil drugi na Kranjskem. Da je bilo vse to delo vsejano na dobro in rodovitno zemljo, nam je pokazal razvoj društva, ki je v industrijski dolini vedno pridobil v številu svojega članstva. V teku 45 let je vzgojilo naše društvo nebroj dobrih sokolskih delavcev, ki so se razšli ne samo po vsej kraljevini, temveč tudi v druge države. Še danes je Sokolsko društvo eno najmočnejših v celjski župi in neumorno dela na vseh popriščih v smislu Tyrševih naukov. A žalobno, da je nekdanje cvetoče Zagorsko dolino kruto prizadela gospodarska kriza in se mora mnogo članstva boriti za vsakdanji kruh, ki ga v dolini zmanjkuje, ter mora po svetu. Kljub vsem tem neoprimam gre delo naprej v upanju, da se bodo tudi že pri-

Ferdo Poljšak, uradnik TPD, eden najzaslužnejših narodnih delavcev v Zagorski dolini, je 45 let deloval pri Sokolu, za katerega ima nepozabne zaslugе. Umrli je letos 13. aprila

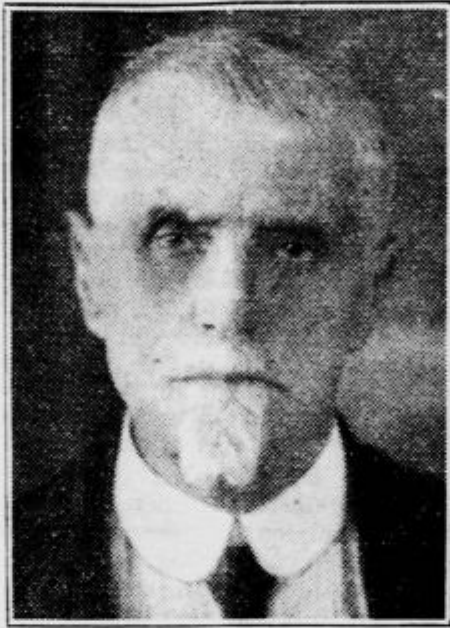
ke končale ter se bo zopet vsakdo lahko posvetil samo delu v sokolarni.

Oba velika jubileja bo slavilo društvo letos brez svojega dolgoletnega vodje, brata Ferda Poljšaka, ki nam ga je sredi največje razgibanosti iztrgala usoda iz naših vrst. Njemu gre največ zaslug, da naša društva lastni krov! Na našo slavnost bodo gotovo prišli vsi, ki imajo delo tega društva znano. Ob 9. bodo lahkoatletske tekme članov vseh bližnjih društev, ob 14. povorka na Toplice, ob 15. pa javni nastop vseh oddelkov, pri katerem nastopijo tudi gostje s posebnimi točkami. Komur je do lepega sokolskega užitka, naj pride 1. septembra v Zagorje!

Mnogo let, toda malo pokojnine

Brežice, 28. avgusta.

V petek bo praznoval naš somešan Matevž Brišič svoj 80. letnico. Bolj kakor kdo drugi zasluži ta kronski vpokojenec, da ga predstavimo javnosti. 44 let je vršil službo, na stara leta

pa mora z ženo skrbeti, kako bo cel mesec izhajal s 598 dinarji pokojnine.

Ko je bil star 16 let, si je moral sam začeti služiti kruh. Še srečen je bil, da je dobil službo pri bivši južni železnici, ki ji je ostal zvest od 1873 do 1915. Od mladih let je bil obložen s skrbmi, kot edini sin je moral skrbeti za bolehe starše in za tri sestre. Pri vseh težavah pa se je sam ohranil kremenit, napravil je izkušnjo za kmetičarja, bil je vratar v Trstu, od koder je bil v vojni premeščen v Brežice. In tu je ostal, da preživi v miru jesen življenja. Ali vpo-kojilo so ga s 158 kronami, ki se jih leta 1923 spremenili v dinarje. Zdaž životari, kakor ve in zna in z mnogimi svojimi tovariši staro-vpokojenec pričakuje, da se bo vendarle enkrat popravila krivica starškom, ki so zvesto služili, a ne žanjejo zahvale za pošteno delo.

Nevabljeni gostje jesenskega velesejma

Ljubljana, 29. avgusta

Tudi letos se je že pred pričetkom jesenskega velesejma nabralo v Ljubljani vsake vrste ljudi, ki hodijo povsod tam, kjer se razgiblje večji promet, in neavbljeni iščejo prilike kakršnegakoli dovoljenega ali nedovoljenega dobička. Policija je napravila poizkusno racijo in je aretirala več ljudi, ki se zadržujejo v mestu po sumljivih oprav-

PRI ZAPRTJU IN MOTNJAH V PREBAVI

vzeti jutraj na prazen želodec čašo

Franz Josefove grenčice

prirodne

grenčice

Registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Potek regulacijskih del v Ljubljani

Ljubljana, 29. avgusta.

Regulacija Ljubljanice je imela spet nepriklje zaradi deževja. Izkop zemlje in ostala dela niso mogla napredovati v polni meri. Ves ta teden se je največja pozornost osredotočila na gradnjo novega opornega zidovja, čigar dovršitev pa ni imela zaželenih uspehov. Morali so zbetonirati na levem bregu ob izlivu Gradaščice 16 m dolg betonski oporni zid, ki ima sedaj, od temeljev računano, nekaj nad 8 m višine in polmetra meter širine spodaj ter meter širine zgoraj, dočim meri podaljšek starega opornega zidovja le 5,10 m v globčino. Delavci so zunanjo steno, štrlečo proti vodi, posebno skrbno betonirali, uporabljajoč droben dolomitni pesek, mešan s trboveljskim portland-cementom visoke odpornosti.

Enak opornik kakor na levi strani pride seveda tudi na nasprotno, desno stran ob izlivu Gradaščice. Zaradi tega je pripravljeno prav pod tromostovjem tik ob strugi teren za polaganje tirnic, po katerih bo lokomotiva mogla odvažati in pospraviti visoko nakopičeni že izmetani material izpred stare zatvornice. Vsa leva brežina od izliva Gradaščice do Špice je sedaj popolnoma prosta za delo, ki je potrebno za reguliranje tega dela Ljubljanice. Ostanek

Jelovškove šupe je porušeno temeljev, samo mitniška utica in transformator še čakata na svoje poslednje ure, ko bo prišel po podrti stari zatvornici čas za betoniranje preko vsega ustja Gradaščice in še okrog 70 m dolžine v Ljubljano proti Prulam skoraj do sredine, sedaj še stoječega transformatorja. Na dno Ljubljanične struge bo položena in zabetonirana široka kamenita plošča, ki jo kamnoseki že pripravljajo.

Tudi na desnem bregu reke zadnje dneve kopači prav marljivo kopljejo prst, ki jo konji odvažajo k Sv. Krištofu. Pri tej priliki bodi omenjeno, da je ta prst izborne kakovosti, pripravna za vrtove in njive. Nekateri interesenti se kar pulijo za njo in jo pridno naročajo. Tako je neki posestnik ob Emonski cesti prejel 400 kubičnih metrov, drugi 300, tretji 200, itd. Dovoljenje za dovoz take prsti izdaja terenska sekcija za regulacijo Ljubljanice. Menda zato ni treba posebnih stroškov.

Odvozna cesta skozi Prule, kjer naglajo voznikom izkopano ilovico in blato, ki pride iz struge v vagončkih po vzpenjači navzgor, je zadnjih 14 dni v prav slabem stanju, zakaj nestalno vreme je tudi sicer suho ilovico zelo razkrojilo in se je gosta tekočina med vožnjo vlivala v vozov. To cesto le težko prekorajš, saj leži na njej od 10 do 15

cm na debelo blata. Delavci jo morajo sproti postrgavati in ponekod celo posipati z gramozom. Pozna se takoj, da vozijo vozniki večinoma samo tekočo mezo tudi po ulicah in cestah, koder se vrši ta promet. Treba pa je potrpeti, ker bo v najkrajšem času boljše. Kot nagrado za to potrpljenje bodo imeli meščani lepo betonirano dno naše toliko časa »bolne« Ljubljanice.

Pod cesto v Prulah na desnem obrežju, kjer je zakoličena brežina, bo 2 m po njej izpeljana složna pot za pešce. Tudi ta bo 2 m široka in bo vodila tja do nove zatvornice. Kopači pripravljajo prav te dni teren za izpeljavo tirnic, na katerih bo tekla lokomotiva z vagončki. Ta proga bo zvezana v loku z ono na levem bregu.

Delavci trdke Dukič in drug bodo prihodnji ponedeljek spet zastavili z betoniranjem dna v Ljubljanični onstran šentjakobskega mosta. Prepeljali bodo mešalni stroj z njegovim koritom, ki služi za betoniranje, od mosta čez Gradaščico nazaj k mostu. Potrebni gramoz za to delo je že naveden in pripravljen na obeh obrežjih. Ker zbetonirajo tedensko nekaj nad 50 m širine, utegne biti, če bo sedanje muhasto vreme le kolikaj priaznesljivo, struga Ljubljanice, ki je še dolga 170 m, gotova v približno 3 tednih skoraj do stare zatvornice. Ob Gradaščici nameravajo nadaljevati dela z ročnim betoniranjem.

kih. Med njimi je bilo tudi par Bosancev, ki zmerom v večjem številu nava-ljujejo v Ljubljano, kakor da so jim vrata v druga mesta v državi zaprta. Nekatere med njimi skupkujejo staro obleko, prodajajo preproge se ukvarjajo z raznimi kupcijami, ki jih obrtni zakon vobče ne pozna, ob vsaki pri-

liki pa segajo tudi po tatvinah in golufijah. Policija se je odločila, da bo vsem nezaželenim popotnikom skozi Ljubljano posvetila prihodnje dni največjo pozornost in bo vsakogar, ki ne bo mogel izpričati, da živi od kakršnegakoli poštenega posla, izročila sodišču ali pa izgnala iz mesta.

Zdravniki volonterji 14 dni v stavki

Včeraj je poteklo 14 dni, kar so zdravniki-volonterji obeh državnih bolnišnic v Ljubljani v znak protesta proti neumevanju njihovega socialnega položaja, ki ga kažejo odločujoče instance, nastopili »stavko«. Njihova odsotnost se pri zdravniškem delu na vseh oddelkih sicer občutno pozna, vendar pa ni videti nobenega znamenja, da bi bili na odločujočih mestih pripravljeni, ustreči njihovim vsekakor upravičenim zahtevam.

Ban dr. Puc je deputacijo mladih zdravnikov, ki ga je obiskala v tej za-

devi, napotil na ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja, ki je v resnici kompetentno odločati o stvari. Minister Preka je bil baje zahtevam zdravnikov-volonterjev sicer naklonjen in je obljubil, da bo storil, kar je v njegovi moči, za odpravo obstoječega nevrzdrnega stanja; z njegovo demisijo pa so se tudi te nade razblinile v nič. Vsekakor bi bilo v interesu javnosti in ugleda naše zdravstvene uprave, da bi se vprašanje čim prej rešilo na ta način, da se mladi zdravniki vrnejo k delu, ki ga je v bolnišnicah več ko dovolj.

Jutri kupite nedeljski vozní listek!

31. avgusta — se pravi: jutrišnja sobota — se uvedejo na progah državnih železnice nedeljske in prazniške povratne karte po voznici ceni, nižnji za 50%, za otroke od 4. do 10. leta starosti pa za 75%. Te karte veljajo za razdalje od 6 do 250 km ter se izdajajo samo za II. in III. razred potniških vlakov.

Potovanje s takšno karto se more pri odhodni vožnji začeti v soboto ali dan pred praznikom opoldne ter se mora končati najpozneje ob 24. uri v nedeljo oz. na praznik (poslednji dan praznikov). Povratno potovanje pa se more začeti v soboto ali na dan pred praznikom ob 20. uri, končati pa se mora najpozneje v ponedeljek odnosno na dan po prazniku (po praznikih) opoldne. S temi kartami prekinjenje vožnje ni

dopustno. Potniki se lahko vračajo tudi s kakšne druge bližje postaje iste ali druge proge, z oddaljenejša postaje pa z doplačilom razlike.

Potniki, ki žele uporabiti to ugodnost, morajo pri potniških blagajnah izrečno zahtevati nedeljske (prazniške) povratne karte.

Postaje bodo izdajale kot nedeljske povratne karte normalne enosmerne karte z nalepljenimi posebnimi znamkami.

Kot prvi praznik pride v poštev 6. september (državni praznik). Glede ostalih praznikov bo občinstvo pozneje obveščeno pri blagajnah. Podrobnejše informacije o uporabi teh kart morejo potniki dobiti pri vseh potniških blagajnah železniških postaj.

Medved straši na Krvavcu

Kamnik, 29. avgusta

Danes se je oglašil v Kamniku posestnik Franc Čevka iz Praprotnega — Za kala v občini Kamniški Bistrici in naznanil oblastu, da mu je v noči od torka na sredo medved raztrgal tri ovce. Posestnik Čevka ima na planini Košutni pod Krvavcem več glav goveje živine in 25 ovac. V sredo jutraj je našel na Košutni raztrgano veliko ovco, poleg nje pa sveže medvedove sledove. V mehko zemljo globoko vtisnjene šape jasno kažejo, da je to bil medved. Njegove stopinje so sledili še daleč naprej po planini, prav tako pa tudi sledove dveh ovč, ki jih je medved podil pred seboj in v skritem kraju raztrgal. Goveja živina je bila zaradi obiska kosmatinca tako vznemirjena, da jo je posestnik moral odpeljati s planine, prav tako pa tudi drobnico. Planina Košutina spada v lovski revir kamniške korporacije in prizadeti posestnik zahteva od zakupnika odškodnino.

Še vedno je v lovskih krogih odprto vprašanje glede usode kosmatinca, ki že nekaj let »straši« po Kamniških planinah od Jezerskega do Menine. Ko so pred štirimi leti na Menini ustrelili medveda, so lovski krogi napadali zakupnika revirja, češ, da bi morala redka zverina ostati obrajena v Kamniških planinah in bi jo bilo treba zaščititi, ne pa streljati. Ko so ugotovili da živi v planinah še en medved, so tudi prijatelji prirode povzdignili svoj glas v prid medvedu. Kosmatinec pa se ni izkazal vrednega ljudskega zaupanja. In tako trpijo posestniki dvojno škodo: eno na izgubljenih ovcah, drugo pa v tem, da si ne upajo več pasti ovce po planinah in so jih rajše prodali. Zahtevali so od oblasti energičnih ukrepov in sresko načelstvo je res zahtevalo, naj Kamniški lovci napravijo progon na medveda. Kamniški lovci so zahtevo sreskega načelstva poslali lovskemu društvu v Ljubljano, da se končno veljavno izreče glede usode medveda, vendar pa še niso prejeli odgovora. Kmetje res trpijo znatno škodo, zato bi bilo v redu, da se lovsko društvo izja-

vi, ali je za to, da se medveda ustrelji ali na za njegovo zaščito. V poslednjem primeru bi potem nastopilo vprašanje odškodnine.

Na Menini pa neresci

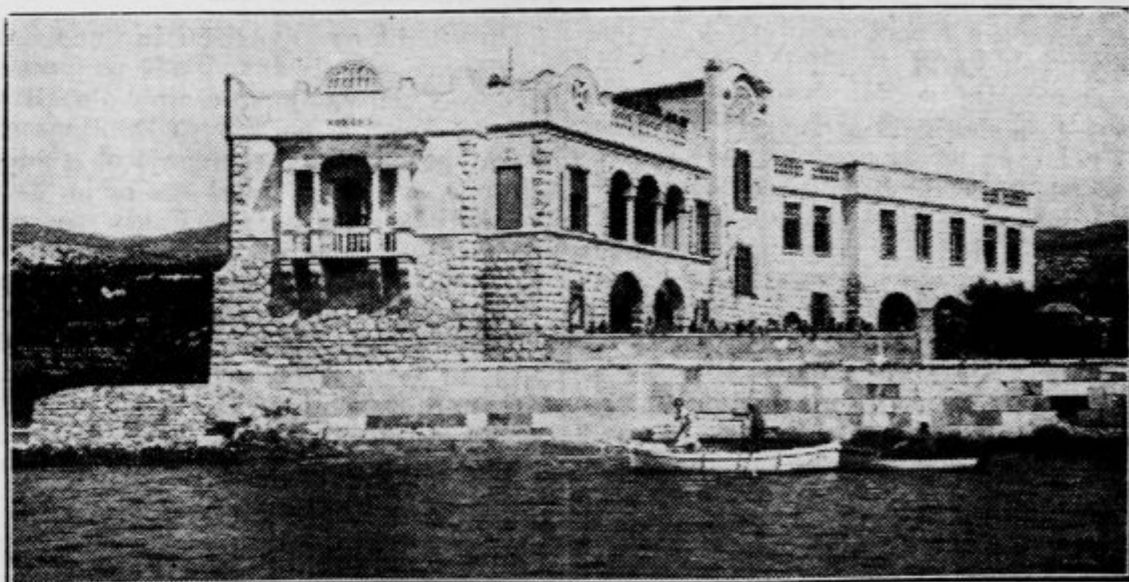
Iz Tuhinja poročajo: Na Menini so se tudi letos pojavili divji prečišči, ki pustošijo polja tuhinjskim posestnikom. Zasedili so trojico mrjascev, ki so rili po planinskih pašnikih pod Vivodnjikom. Lovci so bili nevarnim škodljivcem že večkrat na sledi, vendar pa jih niso mogli dobiti pred puško. Tudi lani niso ustrelili na Menini nobenega divjega prečišča, čeprav je bilo več velikih lovov. Na vidiku je velik pogon na mrjasce, ki bo morda rešil tuhinjske kmečke posestnike škodljive nadloge.

Počitniški dom delavske mladine na Kumu

Trbovlje, 29. avgusta

V nedeljo, dne 1. septembra bo s sveto mašo ob 10 uri odprt na Kumu Počitniški dom za delavsko-rudarsko mladino in delavce. V domu bo 50 postelj, 100 ležišč, obednica, kopalnica in velika veranda za solčenje. Za graditev tega gostišča so največ prispevali Nj. Vel. blagopokojni kralj Aleksander centralni higienski zavod v Beogradu, Društvo za čuvanje narodnega zdravja, Generalni direktor TPD g. Richard Skubec, g. dr. Štefan Ivančič in dr. Bogdan Pirc iz Beograda, tekstilne tovarne v Varaždinu, v Dugišreči, v Kranju, Krasini in steklarne v Hrastniku. Mnogo so žrtvovali tudi župljani iz župnije Dobovec, Svibno in Sv. Jurij pod Kumom ter ljubljanski ključevničar Kozmos in Ljubljaničani. Vsem dobrotnikom Bog povrni. K otvoritvi so vabljeni vsi delavci, rudarji in nameščenci iz rudarskih revirjev, železničarji, turisti in ljubitelji Zasavja in Dolenjske. Dom bo vso leto oskrbovan, siromašni bodo brezplačno sprejeti. Prihodni plomlad bo pa dom slovesno blagoslovljen.

Naša mladina v Kraljevicu

Naj bo, mladino smo že tako razvabili, da hoče vsako leto nekam na letovanje. Najrajši gre na morje. Prav ima. V Bakru ima mariborska JS svojo kolonijo, v Bakarcu celjsko Kolo jugoslovenskih sester, iz Siljevice so se vrnile male Ljubljaničanke, v Kraljevicu pa je letovišče ljubljanskega Kola jugoslovenskih sester. Prva kolonija je v Dečjem domu v Kraljevicu bivala v juliju. Pri obeh kolonijah so se takoj v prvih dneh videli ugodne posledice, otroci so zagoreli kakor zamorčki, veselje in za-

dovoljstvo se je bralo z njihovih obrazov. Poskrbljeno je za svobodo, za igranje, za dobro oskrbo.

Dečji dom v Kraljevicu je udoben in prostorno mladinsko letovišče, od vseh-povsod daleč vidno. Od treh strani ga obdaja morje, stoji na naravnem pomolu, da se človeku, ki biva v njem, v enomer zdi, kakor da bi se vozil po morju. Na zapadni strani, levi strani je prostorno kopališče, v katero vodijo cementne stopnice. Kopališče je ograjeno z močno mrežo, da je absolutno nemogoč

a. Tudi rekord! Lanj je dosegla gasil-ska četa v Račah rekord, ker je nastopila pri 16 požarih samo v vasi Račah. Kakor pa vse kaže, bo postavila v letošnjem letu nov rekord, saj beleži že 14 požarov samo v Račah. Naša dolžnost je, da se tem marljivim gasilcem oddolžimo za veliko požrtvovalnost in se udeležimo tombole in veselice v nedeljo v Račah.

a. Velika razstava bo od 24. do 28. oktobra v Unioni. Priredile jo bodo vinarske, sadjarske in kmetijske podružnice.

a. Smrtonosen padeč. Državno tožilstvo je včeraj popoldne prejelo poročilo o tragični nesreči v Bresternici, ki je zahtevalo življenje posestnice Franciške Stupanove. K Stupanovi je prišla pred tremi tedni njena hčerka, ki je počešena v Zagrebu, s svojim otrokom na oddih. Pred dnevi je hčerkin otrok zbolel in so poslali nekega moškega s kolesom v Maribor po zdravnika. Vsi domači so bili zbrani okrog otrokove postelje, okoli polnoči pa je Stupanova odšla iz sobe na podstrešje, kjer je bil skrit poln vode. Najbrže je hotela Stupanova vodo izliti skozi okno, v temi pa ni videla odprline in je padla skozi njo 3,80 m globoko v pritličje, kjer so jo našli mrtvo.

Iz Celja

a. Krajevni akcijski odbor za udeležbo koroškega tabora na Poljani nujno prosi direktorja državnih železnic v Ljubljani, da da omogoči najširšim plastem prebivalstva udeležbo koroškega narodnega tabora na Poljani z izrednim izletniškim vlakom, ki naj vozi 1. septembra t. l. ob 5. uri zjutraj iz Celja preko Velenja in Dravograd do Prevalj, a vrne po isti progi z odhodom ob 19. uri s Prevalj. Izletniški vlak naj ima postanke na vseh postajah; kajti za manjše za veličastne narodne manifestacije na Poljani je v Savinjski, Saleški in Mislinjski dolini izredno veliko in bo torej z izletniškim vlakom ustrezno vsem, ki pohite v nedeljo na Poljano.

a. Zaradi pričakovane velike udeležbe na koroškem narodnem taboru na Poljani tako iz Maribora kakor iz vse dravske doline prosijo akcijski odbor za organizacijo udeležbe direktorja državnih železnic v Ljubljani, da da 1. septembra v promet izredni izletniški vlak na progi Maribor — Prevalje z odhodom iz Maribora okrog 7. zjutraj in s povratkom iz Prevalj ob 19. zvečer.

a. Strokovna obrtno nadaljevalna šola poziva vse vajence in vajenke, ki bodo letošnji prve stopili vanjo, naj se v nedeljo ob 8. zvečer na dvorščini mestne narodne šole, Z njimi naj bodo oni, ki bodo ponavljali prve razrede. Ostali razredi naj se zberejo 29. septembra ob 8. uri na dvorščini.

a. V glasbeno šolo Glasbene Matice se bodo gojenci in gojenke vpisovali od 2. septembra dalje v ravateljstvu pisarni, Slomškova trg 10-I. Gojenci se lahko prijavijo tudi pisмено. Podrobnosti so na tabli.

a. »Rajši se sam usmrtim, kakor da bi ubogel stražnika!« V sredo okrog 22. ure se je pojavil na Kralja Petra cesti, 23-letni čevljarški pomočnik Dolfe brez stalnega bivaljšca. Začel je razgrajati. Ko je opazil, da se mu bliža stražnik, je pobral šila in kopita. Stražnik pa ga je dohitel pri Ljudski posojilnici in mu napovedal aretacijo. Dolfe se je uprl, potem pa zveknel iz žepa rezilo brivskega aparata in zavpil: »Rajši se sam usmrtim, kakor da bi ubogel stražnika. Dvakrat se je močno urezal v levo oko. Ko se je krvaveč še vedno branil, so ga odvedli na reševalno postajo, potem pa je romal v policijski zapor.

a. Tatjinski posli. V sredo so aretirali koroškega pomočnika Huberta iz Slovenjgradca, ker je izmaknil nekemu invalidu, ki se je bil zgrudil v Gosposki ulici, iz žepa 500 Din. Nadalje so prijeli nekega Jožeta iz Radeč, ker je lani ukradel neki ženski v Zagrebu 2.800 Din in nekaj obleke.

a. Vlom v stanovanje. V torek med 17. in 19. uro je neznan tat odprl s vitrihom stanovanje lastnika realitetne pisarne g. Karla Breznika v Frankopanovi ulici in odnesel iz nezaklenjene omarice za 5.000 Din zlatnine in okrog 900 Din v gotovini.

a. Umor pri Lučah pred celjskim sodiščem. V torek ob 8.30 se bo pričela pred velikim senatom v Celju razprava proti Alešju Molčniku iz Luč, ki je obtožen, da je letos 5. maja na Planici pri Lučah umoril gozdarja Emila Kristofa, nečaka ljubljanskega knezoškofa. Z njim bo obtožen Alojzij Robnik iz Luč, ki je bil usodnega dne z Molčnikom na Planici in je obtožen lovške tatvine.

a. Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 vefeljm »Nana« in zvočni tehnik.

Iz Trbovelj

a. Proslava krajevega rojstnega dne. Sokolsko društvo proslavi rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. na posebno slovesen način. Sokol vau. k sodelovanju vse javnosti in prosi društva in korporacije, ki bi hotela sodelovati, da pošljejo svoje zastopnike na sestanek, ki bo v sotoči 31. t. m. ob 14. v Sokolskem domu. Na sestanku bo določen točen spored proslave.

Iz Ptuj

a. Nov gasilski dom. V ptujskem srezu skoraj vsi občine, da ne bi imela svoje gasilske čete, zgrajenih je pa že tudi veliko gasilskih domov, ki so po večini zgrajeni le s prostovoljnimi prispevki. Tudi gasilska četa v Muretičin pod vodstvom načelnika g. Ranfa Franca iz Gajevca je več let zbirala prispevke za postavitev lastnega doma. S ponosom so v nedeljo zrlj požrtvovalni gasilci na novo lepo gasilsko trdnjavo, ki so jo na slovesen način blagoslovili. Blagoslovili so tudi novo motorno brizgalico. Slovesnosti je opravil župnik g. Sketa od Sv. Marije niže Ptuj, prisostvovala je velika množica. Ptujška četa je poslala osem članov.

a. Strelska družina v Podlehniku priredi v nedeljo 1. septembra veliko nagradno streljanje. Tekmovale bodo tudi strelske družine iz Leskovca, Ptujске gore, Sv. Jurja ob Pečnici in Ptuj. Prijatelji streljanja pridite!

a. Do zadnjega v službi. V Krčevini je umrl v starosti 60 let g. Kozel Ivan,

pismošča v Ptuj. Bil je splošno znan v Ptuj kot doberčina ter je bil do zadnjega v naporni službi. Preostali naše sožalje!

a. Kino predvaja v soboto ob 20. in nedeljo ob pol 19. in pol 21. film »Casanova XX. vek«. Predigra Paramountov in Foksov tehnik.

Sport

0 nedeljskem sporedu

V nedeljo bomo torej zopet gledali eno izmed velikih naših tekem. Veliko ne moremo toliko po sportnih pretenzijah, dasi bo na igrišču Primorja zbrano, kar more Ljubljana najboljšega nuditi v nogometu, in čeprav je znano, da dajo belo-zeleni in črno-beli tudi neglede na trenutno formo vedno dobre partije. Pač pa glede vseh spremljalnih okoliščin, ki so ob vsaki priliki zvezane s »Slagerjem« Ilirija — Primorje.

Letos sta se moštvi srečali samo enkrat, spomladi, v svoji prvi prijateljski tekmi. Rezultat je ostal z 0:0 »prijateljski«. Od tedaj sta se moštvi toliko skozi sportne dogodke dobro in slabo, nazadnje sta bili složno v precej pomanjkljivi formi. Začetkom sezone sicer ni pričakovati tozadevno velikega poboljšanja, kar pa gotovo ne bo izostalo, je borbenost, ki bo spričo večne rivalitete med obema taboroma dosegla nizeožibni prvenstveni značaj.

V predtekmi bodo igrali Šiškarji z izbrano enajsterico drugega razreda. Tudi ta bitka bo, enako prvi, ostra, saj gojijo zastopniki drugega razreda vedno močno željo, da jo onim iz prvega razreda, če je le mogoče, pošteno zagodejo. Izid obeh tekem je povsem negotov.

Drobiž, ki je minulo nedeljo stopil prvič na plan, bo na štirih frontah nadaljeval svoje pomenke o točkah. Spored bo torej pester kot sredi najhujše sezone.

V nekaj vrstah, Sarajevska Slavija je že odgovorila na trditve Bošnjaka, da je bila zmaga BSK »narejena«. V beograjskih listih objavlja izjavo, ki veli, da se je prvenstvena tekma BSK : Slavija odigrala v docela normalnih okoliščinah in v popolnem redu. Tekma se je pričela ob uri, ki jo je določil poslovni odbor JNS. Slavija ni nastopila z nobenim neverificiranim igralcem. Res je, da je na desnem krilu igral Vidović, ki pa je že dolga leta verificiran igralec Slavije. Upravni odbor kluba z indignacijo odklanja trditve, da bi bili igralci Slavije ložirali na tekmi BSK : Slavija. — Na igralnem državem prvenstvu v Dubrovniku ne bo sodeloval splitski Jadran. Vzrok je najbrže v tem, da se tekmovalje vrši v — Dubrovniku. Borba za naslov prvaka se bo torej vršila med našo Ilirijo in Jugom. Kakor pa vse kaže, bo imela pri tem veliko besedo tudi sušaška Viktorija. Nevsnost za Ilirijo je predvsem v tem, ako bi Viktorija osvojila prvenstvo v plavanju. Potem bi odločil waterpolo. Ako pa Ilirija dobi plavalno prvenstvo, potem ji je celokupno prvenstvo gotovo. Situacija je slična, kakor je bila v nogometnem prvenstvu, ko je »trčije« odločil o prvem mestu. — V soboto, nedeljo in ponedeljek se bo v Zagrebu vršilo revanžno tekmovalje v tenisu med Jugoslavijo in Italijo. — Kakor doznavamo naknadno, ilirijanski plavci Fritsch ni odpotoval na prvenstvo v Dubrovnik, Škoda!

Nedeljski nogomet v Celju. SK Olimp bo priredil v nedeljo 1. septembra svoj sedmi sportni dan z naslednjimi nogometnimi tekmami, ki bodo popoldne na Olimpijem igrišču na Sp. Hudinji pri Celju: ob 13.30 mladina Olimp : mladina Jugoslavije, ob 15. komb. moštvo Olimpa : Šoštanj, ob 16.30 Primorje : Olimp. V moštvo Prim. bodo nastopili nekateri igralci liginega moštva. Olimp bo moral pokazati vse svoje znanje in zaigrati z elanom, ako bo hotel doseči časten rezultat.

Službeno iz LNP. Za reprezentanco II. razreda, ki bo igrala 1. septembra proti Hermesu, določam naslednje igralce: Marčič (Jadran), Repovš (Reka), Klingenstein (Mars), Glušič (Reka), Marolt (Jadran), Modrijan (Jadran), Jež (Reka), Slanina (Reka), Gerjol (Slovan), Katavič (Grafika), Tuma (Slovan); rezerve: Lipovec, Richter O. (Sloga), Kobal (Slovan), Humer (Mars), Čamerik, podsavezni kapetan.

Službeno iz s. o. pri LNP. Delegirajo se k teknam 1. septembra: V Ljubljani, igrišče Primorja, ob 14.30 Hermes : Reprezentanca II. Jordan, ob 16.15 Ilirija — Primorje Lukežič, stranska sodnika Erlich, Pečar za glavno tekmo, za predtekmo Bašin, Logar; igrišče Mladike ob 9.15 Korotan — Mladika Pevalek, ob 10.30 Slavija — Primorje Cimperman; igrišče Reke ob 9.15 Reka — Hermes Betetto, ob 10.30 Ilirija — Jadran Škerlj, v Hrašniku ob 10. Hrašnik — Atletiki Ramovš, v Donžale, igrišče Diska ob 14. Donžale — Radomlje Martelanc, ob 15.30 Disk — Kamnik Martelanc, v St. Vidu Brod — Sora, ob 16. Kušar, ki naj pregleda igrišče v svrhu verifikacije, v Trzinu ob 15. Svoboda — Slovan Mrdjen, v Mengšu ob 16. Mengeš — Slavija Jenko.

Moto-klub Ilirija javlja članstvu, da priredi v soboto 31. t. m. članski izlet k mednarodnim motociklističnim dirkam M. S. K. Pohorje v Mariboru. Sestanek udeležencev in dirkačev v soboto 31. t. m. ob 13. v kavarni »Evropa«. Pojasnila pri tajništvu kluba, Miklošičeva 15, telefon 20-66.

Motor-sport klub Pohorje v Mariboru, razpisuje za nedeljo 1. septembra t. l. mednarodno motociklistično gorsko dirko na Pohorje. Start ob 14. na banovinski cesti Hoče — Reka, cilj »Pohorski dom«. Razpisane so vse kategorije sportnih in turnih motorjev, kakor tudi prikolice. Prijave sprejema klubski tajništvo, Zrinjskega trg 6, v Mariboru.

A. S. K. Primorje. (Lahkoatletika sekcija). V petek, ob 20.30 pri Slamiču, Kmečka soba, važna odbojrska seja, ki je zaradi gostovanja Bolgarov obvezna za vse odbornike. Vabljeni tudi simpatizerji sekcije in aktivno članstvo.

SK Ilirija (lahko atletika sekcija). Atleti se naprošajo, da se udeležijo mitinga Korotana 31. VIII. in 1. IX. Javiti se pol ure pred pričetkom sekcijememu načestvu. Opremo prinesite s seboj.

SK Slovan. Danes ob 20 pri Krušču odbojrska seja. Odborniki vsi!

SK Svoboda. Danes obvezen trening za vse igrače. (ob 19.30 članski sestanek, nato seja odbora. Važno zaradi gostovanja v Trbovljah.

SK Slavija. Danes ob 20 pri Ivanu na Aleksandrovi cesti, članski sestanek celokupnega I. in juniorskega moštva. Važno zaradi bližajočih se prvenstvenih tekem.

Gospodarstvo

Razvoj zaposlenosti v posameznih gospodarskih panogah

Pred tedni smo objavili podatke o stanju zavarovanega članstva pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani, ki kaže, da je od junija na julij število zavarovanih članov nazadovalo za 82.212.

V posameznih gospodarskih panogah je bilo gibanje različno. Najobčutnejši padeč beležimo pri hišni služinčadi, namreč za 360 članov ali 4%. Nadalje je zabeleži padeč v grafični industriji za 219 članov, v oblačilni stroki za 221, v gozdno žagarski industriji za 219, v industriji za predelovanje lesa za 141, v čevljarški industriji za 213, pri gradnji cest in vodnih zgradb za 221 in v kovinski industriji za 116. Pri ra-tek pa beležimo prvirat zopet v tekstilni industriji za 356, v gostilniški stroki za 297, pri gradnjah nad zemljo za 253, v industriji gradbenega materiala za 139, v živilski industriji za 137 itd.

Spremembe nasproti lanskemu juliju.

Zanimiva je tudi primerjava števila zaposlenih članov v posameznih strokih z lanskimi števili v istem mesecu. Nasproti lanskemu juliju je bilo letos število zavarovancev za 263 manjše. Največji primanjkljaj beležimo pri gradnjah nad zemljo za 806 ter pri gradnjah cest in vodnih zgradb za 434, to je pri gornjih dveh strokih za 15,6 odtosno za 16,1%. Mnogo manj zaposlenih kakor lani je tudi v gozdno-žagarski industriji, namreč za 534 ali za 7,5%, nadalje v grafični stroki za 196 ali za 17,4%. Tekstilna industrija ima navzile prirastku v juliju še vedno za 215 zavarovancev manj nego lani. Nadalje imamo primanjkljaj nasproti lanskemu letu v čevljarški industriji za 123 ali za 4,7% in v industriji za predelovanje lesa za 181 ali za 5,3%.

Povečanje nasproti lanskemu letu pa beležimo pri običinski obratih za 449 zavarovancev ali za 28,7%, v higijeni za 214 ali 11,9%, v oblačilni stroki za 227 ali za 5,6%, v živilski industriji za 163 ali za 4,7%, v usnjarski industriji za 157 ali za 9,5% in končno v industriji gradbenega materiala za 474 ali za 10,4%.

Spremembe v zadnjih letih

Najobčutnejše spremembe v zadnjih letih beležimo glede zaposlenosti v gradbeni stroki, kar je v zvezi z občutnim nazadovanjem gradbene delavnosti. Ker je okrožni urad prišel sestavljati podrobne podatke šele sredi leta 1932, nam za prejšnja leta niso na razpolago števila za primerjavo. V juliju 1932. smo imeli pri gradnjah nad zemljo zaposlenih 7145 delavcev, letos v juliju pa jih je bilo samo 4350 in znaša padeč 2795 delavcev ali 39%. Ta izpadek skoro 2800 delavcev, ki predstavlja

Hmelj

+ Zalec (29. t. m.). Na današnjem sejmu številni, sejmari, ponudniki in takaki, niso prišli na račun kakor druga leta, ker trgovci, soljdarci s hmeljarji odklanjajo nakup na vzorce, kar povzroča vsako leto spore in stroške pri prevzemu in drage pravde. Z zadoščenjem pričakujejo hmeljarji objavljenje banke uredbe, ki bo preprečevala vsak nakup na vzorce in bo postavila trgovanje spet na stare uzance nakupa na domu hmeljarjev. Popoldne so nastopili številni kupci in nakupili pri trdi kupčiji nekaj partij po 23 do 25 Din; v enem primeru je cena z napitino vred dosegla dejansko 26 Din. Položaj se vidno uvrščuje in je negotovost med hmeljarji že znatno popustila.

+ Novi Sad (29. t. m.). V Srednji Bački bo obiranje hmelja v kratkem končano. Letošnji pridelek je po količini mnogo manjši, nego je bil lanski, in sicer predvsem zaradi tega, ker so hmeljski nasadi baš v zadnjem času zelo trpeli zaradi hudih neviht in ciklonov, ki so povzročili veliko pustošenje. Tudi dolgotrajna suša je neugodno vplivala. V nasadih, ki so bili od nevihte opušteno, so bili hmeljarji prisiljeni predčasno obrati hmelj, da rešijo, kar se rešiti da. Mnogi pa so pričeli prezgodaj obrati tudi v nasadih, ki niso toliko trpeli. Nekoliko boljša letina po količini bo v južni Bački.

+ Zatec (29. t. m.). V zateškem hmeljskem okolišu je obiranje hmelja v polnem teku. Tudi kupčija se je pričela razvijati in se plačuje novo blago po 1500 do 1600 Kč za 50 kg (55,30—59,25 Din za kg). Hmeljarji so pri prodaji zelo rezervirani, ker se je izkazalo, da je letošnji hmeljski pridelek v nekaterih okoliših še za 30—40% nižji, nego je bil lani, ko je bila splošno slaba letina.

V usteškem okolišu je obiranje v polnem teku in je rezultat tega obiranja v splošnem razočaral, izjemno nekaterih višjih leg. Letošnji hmelj, čeprav ga je malo pa je zelo dobre kakovosti. Za novo blago se je takoj pojavilo precejšnje zanimanje in so bile prve kupčije zabeležene po ceni 1200—1300 Kč za 50 kg (44,40—48,10 Din za kg).

Gospodarske vesti

= Ljubljanska kreditna banka. V »Službenem Listu« dravske banovine je sedaj objavljen odlok ministra za trgovino in industrijo, s katerim se dovoljuje Ljubljanski kreditni banki odganje plačil na 6 let. Iz tega odloka je nadalje razvidno, da je zavodu dovoljena valorizacija nepremičnin po cenitvi zapreženih sodnih strokovnjakov in po pregledu posebne komisije od 1,69 na 11,62 milijona Din. Nepremičnine za potrebo banke se v knjigah valorizirajo od 1,55 na 6,88 milijona Din, ostale nepremičnine pa od 0,14 na 4,74 milijona Din. Razlika pri valorizaciji znaša torej v celoti 10,07 milijona Din, kar kaže, da so bile te nepremičnine v bilanci zavoda vnešene z majhnimi vsotami in da je imela banka v teh postavkah precejšnjo tito rezervo.

= Reja plemenjakov je oproščena pridobnine. Davčni oddelek finančnega ministrstva je izvedel, da smatrajo nekatere davčne uprave rejo moških plemenjskih živali pri kmetih za obrt, ki je podvržena

3 in pol odstotka vsega zavarovanega delavstva, bi povzročil gotovo znatno zmanjšanje vsega zaposlenega delavstva, če ne bi se v drugih strokih zaposlenost zboljšala. Tako pa smo imeli letos v juliju navzile gornjemu znatnemu izpadku v gradbeni stroki; za 1192 več zavarovanih članov nego pred tremi leti.

Povečala se je predvsem zaposlenost v tekstilni industriji, kjer je bilo v juliju 1932 zaposlenih 8761 delavcev, naslednje leto 10.261, lani pa že 12.807 in je šele letos zabeležila malenkosten padeč na 12.592, tako da je bilo letos v juliju v tekstilni industriji za 3831 delavcev več zaposlenih nego pred tremi leti (za 44% več).

V lesni stroki, to je v gozdno-žagarski industriji ter v industriji za predelovanje lesa, je bilo v juliju 1932 zaposlenih 10.518 delavcev in namnešencev, naslednje leto je to število padlo na 9834, pa se je lani zopet dvignilo na 10.490, letos pa je zopet zdrknilo navzdol na 9775.

V čevljarški industriji beležimo zadnja leta stalno nazadovanje. V juliju 1932 je bilo v čevljarški industriji zaposlenih 3282 delavcev, potem pa se je to število vsako leto krčilo in je letos v juliju padlo na 2568, tako da znaša padeč 22%. V nasprotju s čevljarško industrijo pa se dviga zaposlenost v industriji usnja in surogatov, kjer se je število zavarovancev povečalo v zadnjih treh letih od 1394 na 1807. Nazadovanje opažamo tudi v oblačilni stroki, kjer je bilo julija 1932 zaposlenih 4531 delavcev in je število do julija lanskega leta padlo na 4059, letos pa opažamo malenkostno zboljšanje na 4286.

Lepo uspeva naša papirna industrija, kjer se zaposlenost od leta do leta dviga. V juliju 1932 je bilo v tej panogi zaposlenih 1736 delavcev in namnešencev, naslednje leto 1871, lani 1961, letos pa že 2003, in znaša v 3 letih zboljšanje 15%. Sličan razvoj vidimo pri kemični industriji, kjer se je število zavarovanih članov dvignilo od 1585 odtosno 1668 na 1987 v lanskem juliju in 1893 v letošnjem juliju. V kovinski industriji je gibanje prav neenotno. V juliju 1932 je bilo v tej stroki zaposlenih 6221 delavcev, naslednje leto 6373, lani je število padlo na 6061, pa se je letos popravilo le na 6132. Od važnejših strok je omejeno še živilsko industrijo, ki je v letu 1933. zabeležila še padeč zaposlenosti od 3549 na 3504, lani pa se je tu zaposlenost zopet popravila na 3582 in letos na 3750.

pridobnini. Ker je reja plemenjskih živali težavna, združena z gmošnimi žrtvami za kmeta in so takse za pripust k ploditvi ne navadno nizke, tako da se ti dohodki po večini izravnavajo z izdatki, za vzdrževanje plemenjskih živali, ne ostane kmetu od takšnega poslovanja nikak dohodek. Zato bi davčna obveznost za takšno poslovanje kmetov že iz tega razloga odpadla. Tudi če bi to poslovanje vrglo kakšen čisti dobiček, je to vendarle smatrat za postranski zaslužek, ki se vrši od časa do časa in nima značaja stalne obrti. Zato je oproščen pridobnine.

= Dobave. Direkcija državnega rudnika — Vrtnik sprejema do dne 29. t. m. ponudbe glede dobave 1.000 komadov kretnja za bencinske sigurnostne svetiljke. Gradbeni oddelek direktorja državnih železnic v Ljubljani sprejema do dne 30. t. m. ponudbe glede dobave 4.000 kg. klinkaste železa.

= Dobave. Minerska kom. Kumbor, Boka Kotorska sprejema do 1. septembra ponudbe glede dobave raznega ognjevarnega materiala. Komanda pomorskega zrakoplovstva v Divuljah sprejema do 3. septembra ponudbe glede dobave transmisijskih jermen gumijastih zagostk in gumijastih cevi. Direkcija državnega rudnika Ugtjevik sprejema do 5. septembra ponudbe glede dobave črne pločevine. Direkcija državnega rudnika v Kalnuju sprejema do 5. septembra ponudbe glede dobave raznega pisarniškega materiala, svinčene kable, 1000 kg pocinkane pločevine, raznega električnega materiala, električnega motorja in kompletne električnega aparata za čiščenje cevi. Pri glav. nem sanitetskem skladišču v Zemunu se vrši 2. septembra ofertna licitacija za nabavo 150.000 m kaliko-platina. V pisarni inženjerije komande dravske Divizijske oblasti v Ljubljani se vrši 4. septembra ofertna licitacija za napravo inštalacije električnega zvonce na kompleksu municijskega skladišča v Zabi pri Novem mestu. V intendanturi komande dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo vršila 30. avgusta prva pogodba za nabavo raznega pisarniškega materiala.

Borze

29. avgusta

Na ljubljanski borzi so se okrepile devize na Amsterdam, Berlin, New York, Pariz in Trst. Drugo je neizpremenjeno. Avstrijski šilingi v privatnem kliringu so bili neznatno krepkejši; notirali so 8,40 — 8,50. V zagrebškem privatnem kliringu so se trgovali avstrijski šilingi po 8,38, grški boni po 33,25, angleški funti po 234,50 in španske peze po 5,65. Na zagrebškem efektmnet tržišču je bila Vojna škoda nekoliko krepkejša. Za kaso se je zaključila po 371. Zaključki so bili v 7% Blairu in po 72,50 in v Sečerani Osijek po 110.

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2955,30—2969,90, Berlin 1750,63—1764,51, Bruselj 734,54 — 739,60, Curih 1424,22—1431,29, London 2164,41—2184,77, New York 4324,30—4360,62, Pariz 288,71 — 290,15, Praga 180,91 — 182,02, Trst 356,45 — 359,54. Curih Beograd 1, Pariz 20,2725, London 16,2275, New York 306,1200, Bruselj 51,65, Milan 25,10, Madrid 42, Amsterdam

207,6250, Berlin 123,15, Dunaj 57,70, Stockholm 78,50, Oslo 76,50, København 67,9750, Praga 12,71, Varšava 57,90, Atene 2,90, Bukarešta 2,50.

Efeti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 370,50—371,50, za avg., sept., okt.; nov., dec. 371 bl. 7% investicijsko 80 den., 4% agrarne 45—46, 7% Blair 72,50—73, 8% Blair 81,50—83, 6% begluške 63,75 den.; delnice: Narodna 5800 den., PAB 233,50 — 234, Trbovlje 95 den., Isis 40 bl., Sečerana Osijek 110—120.

Beograd. Voja škoda 371,75—372,50 (372), za dec. (372—372,5), 7% stab, 81—82 (81,50), Narodna 5900 den., PAB 234,50 — 235,50, 7% investicijsko (82,75), 8% Blair 81,75—83,50, 7% Blair 73—74 (73,50), 6% begluške 67—67,85 (67,20—67,30), 7% posojilo DHB (75,75), 4% agrarne 46,50 — 47,25.

Blagovna tržišča

2170.

+ Chicago (29. t. m.). Začetni tečaj: pšenica: za sept. 87, za dec. 89,50, za maj 90,75; turščica: za sept. 70,50, za dec. 57,25, za maj 58,50.

+ Winnipeg (29. t. m.). Začetni tečaj: pšenica: za okt. 83,6250, za dec. 83,50.

+ Budimpeštanska termiska borza (29. t. m.). Tendence stalna, Promet sred. Pšenica: za okt 15,35—15,37. Turščica: za sept. 14,60—14,63, za maj 14,85—14,87.

+ Nvosadka blagovna borza (29. t. m.). Tendence je čvrsta. Pšenica: sremška in slavonska, 78 kg 115; banatska 78/79 kg 122; baška, 78/79 kg 123; gornjebaška in gornjebanatska, 79 kg 125; ladja Tisa, 79 kg 131; ladja Begej, 79 kg 129; baška, banatska in baranjska, ladja Dunav 78 kg 128; sremška, 77-78 kg 121,50. Rž: baška 111 — 113. Ječmen: baški in sremski novi 120 — 122,50 Oves: sremski in slavonski 104 — 106. Koruza: baška in sremška 93 — 95; banatska 89 — 90. Moka: baška in banatska »Og« in »Ogg« 190 — 210, »2« 170—190, »5« 150—170, »6« 130 — 150, »7« 110 — 120, »8« 97,50 — 102,5

Tragična smrt belgijske kraljice

Ponesrečila se je na avtomobilski vožnji v Švici včeraj ob pol enajstih dopoldne — Velika žalost v Belgiji

Pri Küsnachtu blizu Luzerna ob krasnem Vierwaldstättskem jezeru se je primerila v četrtek dopoldne ob pol enajstih belgijski kraljevi dvojici tragična avtomobilska nesreča. Avtomobil ki ga je sofaral osebno kralj Leopold je med vožnjo po gladki asfaltni cesti pod goro Rigi zaneslo v stran, da se je zaletel v neko na cesto nagnjeno drevo. Suneč je bil tako silovit, da je vozilo tresčilo čez rob ceste v jezero. Kraljica Astrid je priletela tako nesrečno z glavo v drevo, da jo je suneč vrigel v vodo, kjer je utonila. Kralj je dobil le nekaj manjših prask po rokah in drugih delih telesa, sofer pa je po čudnem naključju ostal popolnoma nepoškodovan. Truplo pokojne kraljice so takoj po nesreči prepeljali v kraljevo vilo, kamor je prišel kmalu nato tudi kralj, ki so mu med tem obvezali rane.

Vest o katastrofi se je z bliskovito naglico razširila iz Švice širom Evrope in je napravila posebno v Bruslju nenopisno globok vtis. Kraljica Astrid je bila pri ljudstvu silno priljubljena. Rodila se je 1. 1905. v Stockholmu kot švedska princesa, 1. 1926. pa se je omožila s tedanjim belgijskim prestolonaslednikom, princem Leopoldom, ki je stopil na belgijski prestol po smrtni nesreči svojega očeta, kralja Alberta I., ki se je lani 17. februarja ponesrečil na izletu na pečinah Marc les Dames blizu Na-

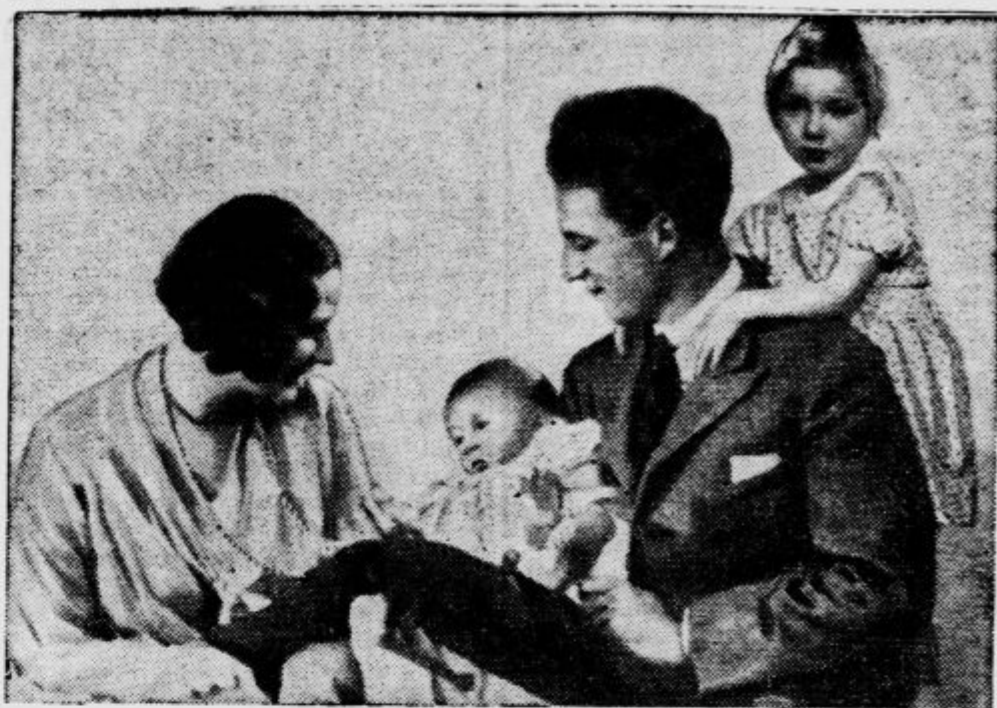

Kralj Leopold III.

murja. Kralj Leopold III. se je rodil v Bruslju 1. 1901. in je, kakor njegov pokojni oče, velik planinec in sport-

Kraljica Astrid

Rodbinska sreča v belgijski kraljevi družini: kralj Leopold III. in kraljica Astrid s prvorojenko Jožefino Šarloto in prestolonaslednikom princem Baudoinom

nik. S svojo kraljevo soprogo je prepotoval mnogo sveta. Kraljeva sestra, princesa Marija José je soproga italijanskega prestolonaslednika Umberta. Kralj Leopold in kraljica Astrid imata tri otroke. Prvorojenka je princesa Jo-

žefa Šarlota, drugi otrok je prestolonaslednik princ Baudoin, tretji otrok je tudi princ. Tragično preminula kraljica Astrid se je zopet čutila mater in so v kraljevi hiši v Bruslju v kratkem pričakovali novega veselega dogodka.

Umetni radij

Natrij, ki izgubi že po 15 urah svojo radioaktivnost

V nekem predavanju v Ameriški kemični družbi v San Franciscu je poročal prof. Ernest Lawrence s Kalifornijske univerze o zanimivih poskusih, ki jih je napravil, da bi pridobil umetni radij iz kuhinjske soli.

Laboratorijski poskusi so mu izborno uspeli, čeprav so bile iz soli pridobljene količine radija seveda zelo majhne. Umetni radij, ki se da na sličen način izdelovati tudi iz drugih soli, ima to prednost, da ne izžareva žarkov vseh vrst kakor navadni radij, temveč samo žarke gama, ki pa

prilajajo v poštev za medicinske svrhe. Takšen radij je tudi neprimerno cenejši od naravnega, a posebno prednost vidi prof. Lawrence v tem, da izgubi svojo radioaktivnost v nasprotju z naravnim radijem že po kratkem času, čisto že po 15 urah. Tako bodo umetne radioaktivne snovi vbrizgavali pacientom brez skrbi v telo, kajti po nekem času, ko bodo žarki opravili svojo nalogo, prenehajo delovati in v telesu ostane za nekaj časa še samo neškodljiva sol.

Abesinski cesar ogleduje letalo

Haile Selassie ogleduje letalo nekega nemškega pilota, ki mu razlaga najvažnejše dele aeroplana in tehnične prijeme

Nevaren doživljaj na vulkanu

Znanstvena ekspedicija osmih moskovskih učenjakov in članov ruske akademije znanosti je obiskala te dni vrh okroglo 5.000 m visokega ognjenika Ključeva na Kamčatki. Ognjenik so smatrali že za ugasel, toda baš ko so bili na vrhu, so se dvignile iz njegovega žrela žveplene pare, od katerih so se razjekovalci skoraj zadušili. Istočasno je ognjenik vrigel iz sebe kup kamenja in končno se je del vrha zrušil. Le z največjo težavo je učenjakom po nekoliko urah uspelo, da so se rešili z ognjenika. Vsi kažejo znake težkega zastrupljenja s plini, tako da za nekaj časa ne bodo mogli delati.

Ločitev po smrti

V Lodžu zahteva neka ženska ločitev zakonca — po smrti svojega moža. Mož, Lev Staskiewicz, lastnik velike restavracije, je umrl nedavno tega. Na vdovo je njegova smrt vplivala tako, da je stopila v samostan. Štirinajst dni po pogrebu je šla na pokopališče, da bi prisostvovala postavitvi nagrobnega kamna. Tedaj je prišla k grobu dražestna, mlada dama, ki je vodila za roko 5-letnega dečka. Imela je s seboj pisma, iz katerih je bilo razvidno, da je deček pokojnikov — sin. To odkritje je na žalost vdovo vplivalo tako porazno, da je pograbil klado in nagrobni kamen razbila, potem je pa odbrzela k advokatu in zahtevala, naj ukrene vse potrebno, da jo ločijo od njenega pokojnega moža.

Najimovitejša ženska

V Londonu se je te dni omožila najbogatejša ženska na svetu, ga. Dodge Backerjeva. Stopila je v tretjič pred altar. Nje tretji mož je naturalizirani Američan Timofej Good. Poroka se je izvršila seveda z vsem razkošjem, kakor se za najbogatejšo ženo na svetu spodobi.

Motorka sredi ledenih gor

V Kodanju so zelo v skrbeh zaradi usode četvorice danskih polarnih lovcev, ki so odšli z motoriko na morje ob vzhodni obali Grönlanda in so zašli sredi plavajočih lednikov, ki jih sedaj ženejo proti jugu. Zagnja brezlična vest z motorke pravi, da je položaj zelo kritičen in da je posebno za enega izmed lovcev, Kristijana Jensen, ki je že tri leta služboval v teh krajih, vsaka ura dragocena. Dobil je namreč skorbut.

On in njegovi trije tovariši, med katerimi je eden filmski fotograf, strajajo že pet dni. Dansko mornariško ministrstvo je dalo na razpolago vodno letalo, da poišče in reši te ljudi. Letalo vodi znani poročnik Rasmussen, ki je svoječasno v teh krajih rešil letalsko družino Hutchinsonovih, ki je hotela iz Amerike leteti v Evropo. Njegova rešilna akcija je zelo tvegana, kajti ladje, ki plovejo ta čas v tem delu Atlantika, poročajo, da se morajo boriti s hudimi viharji.

I V E R I

Često je pravopis napačen, a srce pravo. Usoda ostaja vsakemu izmed nas nekaj dolžna — in čemu bi baš usoda plačevala svoje dolgove?

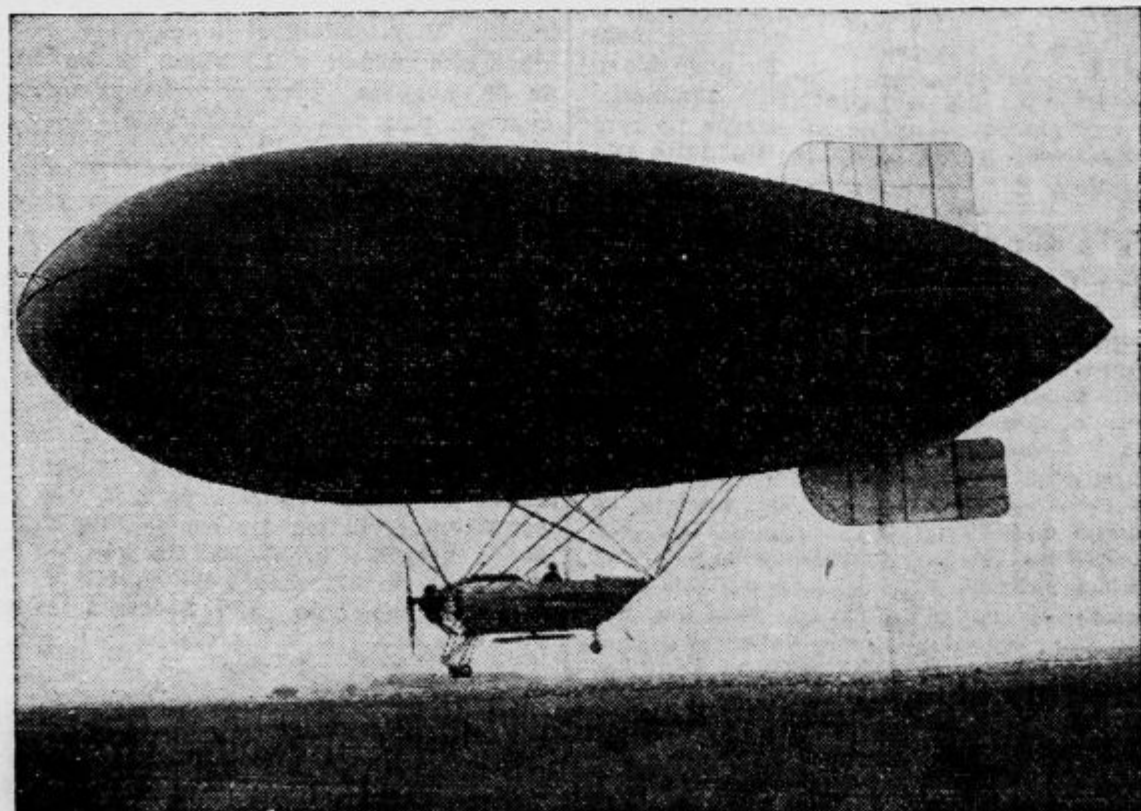
So glave, ki so s svojim pritrdjevanjem sterilne, in druge, ki so s svojim zanikanjem stvarilne. Lepo žensko so obsodili na ječo. Izprosil si je kruha, vode in — črtalo za ustnice.

Dva ženina izginila

V Londonu govorijo vsi ljudje o nenavadnem izpadku dveh svatb, 23. letna Mary Webbova je prišla te dni s svojim spremstvom v cerkev, da bi jo pred oltarjem zvezali z njenim ženinom. Čakali so in čakali. Ženina ni bilo od nikoder. Slednjič je prišla brzojavka: »Vse razdrto. Sorry Artur, nihče ne ve, kako in kam je ženin izginil. Blamaza je bila tem večja, ker so starši neveste že najeli dvorano za svatbo in naročili gostijo za 60 oseb.

Na podoben način je bila ukanjena Winifreda Wolfendenova. Na dan dogovorjene svatbe je prišla v cerkev, kjer je zamažala svojega ženina R. Smitha. Fant, ki jo je še prejšnji večer obiskal in ji prisegel ljubezen in zvestobo do groba, je zdaj izginil kakor da bi se pogreznil v zemljo. Najti ga ne morejo nikjer.

Helikopter ali zrakoplov?

Na francoskem letališču Toussus le Noble preskušajo nove vrste zrakoplov z dvema propelerjema, od katerih je eden vodoraven in omogoča zračnemu vozilu navpično dviganje in spuščanje

Dve dekleti v Sahari

Na motociklu s prikolico iz Anglije preko Francije v Kapsko mesto

Eno izmed najbolj pogumnih sportnih dejanj sta izvršili mladi Angležini Florence Blenkiron in Terezija Wallaceova. Na motornem kolesu s prikolico sta opravili velikansko pot iz Anglije preko Francije v Kapsko mesto in se od tu pripravljata sedaj na povratek.

Svojo turo sta začeli proti koncu preteklega leta v Londonu. V Marseillu sta se vkrcali in iz Alžira sta cele tri mesece potovali čez Saharo. Na svoji poti sta doživeli številne prijetnih, a tudi zelo nevarnih dogodivščin. Ko sta bili že 500 km od roba Sahare, se je njiju kolo pokvarilo. Imeli sta srečo, da se je to zgodilo v bli-

žini majhnega arabskega naselja, kjer sta potem štiri tedne čakali, da so prispeli na domestni deli. Najnevarnejša je bila situacija, ko ju je podoben defekt ustavil v odlojudeni puščavi kakšnih 30 km od najbližjega človeškega naselja. V največji vročini in brez vode sta morali potiskati kolo peš do te naselbine, kamor sta po dveh dneh prispeli pol nezvestni in mrtvi od žeje. V Kongu ju je napadla čreda slonov, pa sta ji ubežali. Mladi dami pravita, da je bila njihova tura navzlic vsem nevarnostim vendarle prelestna in se že veselita na vožnjo proti domovini.

„Domovina, svoboda, sloga“

To so krlitice, katere je izrekel na zborovanju domoljubov v Addis Abebi proti zunanjim sovražnikom države črne cesarja eden izmed generalov abesinskega vladarja

Smrt Edisonovega sina

V Springfieldu v Ameriki je umrl v starosti 59 let Thomas Edison mlajši, sin slavnega izumitelja. Zadel ga je kap.

Edison ml. se je odlikoval kot organizator velikih industrij, ki jih je ustanovil njegov oče. Imel je velik dar za trgovino, ni pa podgledoval tehnične nadarjenosti svojega očeta. Preden je ta umrl, se je trudil, da bi našel človeka, ki bi nadaljeval njegovo delo. Razpisal je nagradno tekmovanje, da bi našel pravega moža. A čeprav je iz tega tekmovanja izšla trojica zmagovalcev, mladih ljudi, in čeprav je od tega preteklo že nekoliko let, ni prav nič slišati o kakršnih posebnih dejanjih teh naslednikov starega čarovnika v kraljestvu tehnike.

Kreugerjev avto

Iz Pariza poročajo, da bodo tam v bližnjih dneh prodali na javni dražbi avto, s katerim se je vozil prosluli Ivan Kreuger, švedski vžigalni kralj, na dan svojega samomora pred tremi leti. Vozilo so zgradili po njegovih posebnih navodilih in je stalo poldrug milijon frankov. Imelo je prostora za devet oseb in ga je bilo mogoče z nekoliko gibi spreminiti v spalnico.

Abesinska princesa za svoj domovino

V NewYorku vzbuja veliko pozornost abesinska princesa, nečakinja cesarja Haile Selassija, ki prireja javna predavanja o svoji domovini. V Ameriko se je pripeljala samo zato, da bi pridobila ameriško javnost za abesinsko stvar. Zaradi večje privlačnosti nastopa princesa Rosari Hešla Tamanja v abesinski noši. Zdi se, da bo imela njena turneja v Zedinjenih državah popoln uspeh.

Najhitrejša bombno letalo

Med Seattlom in Daytonom je novo ameriško težko bombno letalo doseglo nov brzinski rekord, 3860 km dolgo progo je preletelo s povprečno brzino 403 km na uro.

A NEKDOTA

Josef Kajnz je nekoč gostoval v avstrijski provinci. Igral je Hamleta. Začelo se je peto dejanje, ko so mrtvi: Ofelija, Polonij, Laert, kralj in kraljica. Prišla je na vrsto Hamletova smrtna scena. Kajnz je šepetal: »Horatio, umiram...«

Prj teh besedah se je zastisl s galerije glas prestrašene ženske: »Ojej, ojej, še en mrlček!«

VSAM DAN ENA

»O tej se nikoli ne sliši nič slabega.«
»Kaj —, ali nima nobenih prijateljev.«
(»Politikens«)

Kulturni pregled

Nietzsche

Te dni je poteklo 35 let, kar je umrlj v goethejevem Weimaru Friedrich Nietzsche, ena najbolj spornih osebnosti v modroslovju prejšnjega veka, veliki znanilec miselnih prevratov, ki jih doživljamo v naših dneh. Telesna smrt tega filozofskega prekuha, ki je »modroval s kladivom«, je bila samo konec dolgotrajnega osebnega razkranjanja. Zastor Nietzschejevega življenja se je spustil po desetletni duševni temi, v kateri so le kdaj kdaj zablistale kakšne misli, podobne plamenom, ki za hip obližejo pepel zapuščene pogorišča. Ze 4. januarja 1889 je pisal Nietzsche dolgoletnemu občudovalcu Petru Gastu kratko pismo, ki kaže izbruh blaznosti. Pisec »Antikrista« se je podpisal »Der Gekreuzigte« (križani). To pismo ob koncu korespondence, ki sicer nudi mnogo važnega gradiva za duševni življenjepis Nietzscheja, pretrese čitatelja s podobno silo, kakor končni akordi v simfonični pesnitvi genialnega B. Smetane »Iz mojega življenja«, ki se naglo pretrga in izveze v grozo blaznosti in smrti.

Od 18. januarja 1889 do 24. marca 1890 je bil Nietzsche v blaznici, nato ga je proti reverzu prevzela v oskrbo nati in po njeni smrti sestra. Ni si moglo misliti bridkejšega padea v filozofovem življenju, kakor je bil Nietzschejev. Sele po več kot desetih letih je proglašena paraliza dovršila svoje odvratno delo. Eden najemirnejših duhov 19. stoletja, bojevit kritik svojega veka, je moral umreti s pametjo otroka. Tako se je dopolnila tragedija moža, ki je oznanjal nadčloveka.

Nietzsche je še danes živo ime. Ne samo zato, ker se filozofske ideje ne starajo tako hitro: tudi zato, ker je v marsičem hodil pred svojim časom. Tam kjer je dolgo bila samo sled njegovih samotnih stopinj, je nastala v naših dneh slojena cesta celih gibanj. Tisoči udarjajo s svojimi barbarskimi koraki po tleh njegove miselnosti, ne vede, da je tu nekoč hodil filozof s kladivom ter razbijal in prevrednoteval stare duhovne vrednote.

Kdaj bi mogel biti Nietzsche aktualnejši kakor je v času, ko velika, iz vročega jedra zbežanih ljudstev bruhačja gibanja s podobno silovitostjo kakor on zanikujejo vzore 19. stoletja? Nedavno umrli nemški esejist Josef Hofmiller pravi v svojem sestavku o Nietzscheju: Iz njegovih volje do moči je moglo napraviti fašističnega Nietzscheja, kakor se je res zgodilo. Se laže je izdati boljševiskega Nietzscheja, Z boljševisdom ima skupen radikalizem: »vera je opij ljudstev«. Nietzscheja obilno navajajo v svojih spisih vsi ideologi italijanskega fašizma in nemškega narodnega socializma. V resnici pa grede njegove še danes vroče teze in antiteze mnogo dalje.

Cepřav ga prof. dr. Richard Oehler v nedavno izšli knjigi »Fr. Nietzsche und die Vollendung des Nationalsozialismus« uvršča med predhodnike sedanjega službenega »prevrednotovanja vseh vrednot« v Nemčiji, bi vendar ne bilo težko, sestaviti iz Nietzschejevih spisov zagovora evropske skupnostne misli in kritike mnogih idej, ki jim je hitlerjevstvo vrnilo nekdanji blesk, prav kakor pravi vojaškimi škornjem. »Nationalizem je zmahil v Franciji, ki karakter, v Nemčiji pa duha in okus. V Nemčiji mnogo bolj čislajo hotenje kakor pa možnost: tu so prava tla za vsakršno nepopolnost...« Nemci kvirajo s svojim zamudnostnim pohod evropske kulture: na primer Bismarck, Luther; tudi tedaj, ko je hotel Napoleon napraviti iz Evrope drugo hotel narodov (edin človek, ki je bil dovolj močan za tako nalogo), so s svojimi »osvobodilnimi boji« vse skazili in prikljčili nesrečo narodne blaznosti (s posledico resnih bojev v deželah, ki so že od pamtveka tolikanj pomešane, kakor so v Evropi). Tam, kjer so rase mešane, je vrellec velikih kultur.

Tako bi lahko nadaljevali s citati iz Nietzscheja, ki kažejo v drugi luči duha tega filozofa. Njega, ki je v novih, iz ljudstva prihajajočih gibanjih pozdravljal zdravo rebarbarizacijo Evrope, ki je napadal krščanstvo, ker se ni mogel spriznati s hinavstvom obdajajočih ga slabih kristjanov; ki je mrzil vse, kar je v človeku in narodih nizkega, neživljenjskega, izumetničenega. V resnici je Nietzsche stremel mnogo širše. Njegov vzor ni bilo samovoščeno, napadalno in gospodovalno nemštvo, marveč nemštvo, ki bo iz svojih življenjskih korenin neugnano rastle v evropstvo. v novo svetovljanstvo, drugačno od onega, kakor so ga oznanjali »prosvetlilenci«.

Nietzsche bo nemara popolnoma razumela šele poznejša doba in ga izmotala iz mreže protislovij, v kolikor niso samo plod bežnih trenutkov in pretravanja zanesenega temperamenta. Marsikaj, kar je sedaj protislovnega v njegovem delu, se bo moralo v poznejši kulturni sintezi našega stoletja pokazalo kot naravna pot človeškega duha. Kot zanikovelec starega in strasten oznanjevalec nečesa novega, kar se se koncu samemu ni moglo razodeti v svoji nemški obliki, bo Nietzsche ostal v vseh miselnih vrenjih dvajsetega stoletja eden izmed njihovih fermentov, — filozof, čigar pomen bo rastle tudi v nadaljnjih desetletjih našega veka.

Nič zato, da ga na tej poti spremlja tragika nezamenevanega. Kakor je wilhelmovska Nemčija napačno istovetila Nietzschejevega nadčloveka z idealom pangermanskega človeka in med svetovno vojno pošiljala v strelske jarke desetletnoce izvodov »Feldausgabe« Nietzschejevega Zaratuštre, ga napačno razumeva tudi fašizem vseh inac, iz njegovih spisov trgajo posamezne odstavke in dokazujejo to, kar baš hočejo dokazati: metoda, ki je več ko udobna. Nesporno je Nietzsche filozof nemštva, vendar je njegovo pojmovanje nemštva dojak različno od zasnov, ki nastajajo v soseščini Kruppovih kanonov. Nietzschejevo nemštvo bi bilo, kakor smo že videli, v svojem končnem posledku samo nujna stopnja k evropstvu svobodnih, pri ustvarjanju vekovitih vrednot združenih narodov. Francoski publicisti ga potemtakem ne štejajo zaman med »dobre Evropece«, kamor se je bil sam uvrstil, ki je zapisal, da »se brez stresa izdajamo za dobre Evropece in delajmo z dejanji za spojitve narodov«.

Kako neki bi Nietzsche, če bi mu bila usoda namenila dolgo življenje (sedaj je bil star 91 let) in bistro pamet do zadnjega, sprejel dvomljivo čast, s katero ga

ideologi »Antievropece« uvrščajo med svoje apostole? S kakšnim pogledom bi neki meril sedanje nemške dogodke? Kako bi se bil usmeril glede Rusije in njenih zgodovinskih eksperimentov? Kaj bi pisec »Antikrista« mislil o stremiljenju novega paganstva v Nemčiji?

Vprašanja se stavijo sama po sebi, toda iz groba, v katerem leži oznanjevalec težke moralne in duševne krize našega časa, ni odgovora. Njegove spise zavijajo ljudje po svoje; naposled je tako usoda vseh »problematičnih mislecev«, vseh idejnih prekuhuh in filozofskih kladivarjev. Ze 25 let počivajo Nietzschejevi telesni ostanke na tistem pokopališču v Rickenju. In več ko pol stoletja se množe okrog njegovega dela vprašaji, ki samo kažejo, da je bil in ostal človek svoje dobe. To pa kot filozof in kot pesnik, zakaj bil je to in ono, in nihče ne more točno razmejiti teh dveh izprepletanih, medsebojno zvezanih sestavin njegovega dela.

B. Borko.

Iz češke književnosti

Založba »Novina« v Pragi je pričela izdajati novo knjižnico sodobne proze z naslovom »Hlas země« (Glasovi zemlje). V prvi seriji izidejo: Františka Křelina roman »Suha letac«, Josefa Knapa »Trta na zidcu«, Antonina Matule »Stražák«, Z. Róna »Domovi na gorah« in J. V. Sedláka »Duša zemlje.« Ze sam naslov zbirke razodeva kos programa, še več pa povedo poučenemu čitatelju imena sodelavcev. V novi zbirki so zastopani ruralisti, o katerih je pred leti izdal eden najpomembnejših pisateljev te struje dr. Josef Knap zbornik, ki je o njem poročal pisec teh vrstic v »Ljublj. Zvonu« 1933. Ruralisti skušajo izpopolniti enostransko proletarsko socialno književnost z umetniškim obravnavanjem vaškega okolja ter v njem živečega kneta in kmečkega delavca. Njihovo literarno stremiljenje ni usmerjeno v naivno pojmovano idiličnost, kakor jo nahajamo kar pretežno pri starejših realistih in tako zvanih kmečkih pisateljih prejšnjega stoletja, marveč se čisto naslanja na sodobne metode sociološkega in dušeslovnega opazovanja. Vsi pa zastopajo staro misel, da kmečka zemlja ni samo gospodarska dobrina, marveč je za tistega, ki jo obdeluje, nekaka višja sila in usodnost.

Kmet je torej vse kaj drugega kakor tovarniški ali rudniški delavec; zato je napačno, če razredno usmerjeni pisatelji motre zemljo kot tovarno in nje obdelovalca kot proletarce. Češki ruralisti so večidel potekali iz bajt. Njihova čustvenost dojeta zvestoba zemlji in vasi je daleč od sleherne socialne sentimentalnosti. Dasi skušajo vključiti tudi poljedelca in njegovo zemljo v sestav sodobnih socialnih verovanj, je vendar njih ruralizem izraz nečesa prastarega, kar dandanes v Nemčiji enostransko označujejo za izraz nordijskega življenjskega občutja, namreč ljubezni do grude. Tudi brez Herderja bi ga lahko označili za pristno slovansko občutje. Zakaj Slovani ni nič manj nego German zvezan s svojo zemljo.

Pisec pravkar izišlega romana »Hubená letac« (Suha letac) František Křelina je tudi ruralist, vendar se le po tanko zarisanu idejni potezi razločuje od številnih pisateljev, ki se štejejo v socialno književnost. Njegov roman je zajemljiv časovni dokument. Dogaja se l. 1932, in 1933., v letih, ko so zaradi rastoče industrijske krize zapirali številne obrate in so se novi tisoči delavcev znašli na cesti. Po vnanjem ogrožju je Křelinov roman, prav kakor na pr. Karla Novega »Chceme žít« (Ziveti hočemo), pripovedna študija o življenju brezposelnih. Prvi del romana se dogaja docela v industrijskem okolju na narodnostno mešanem ozemlju. V tem, da se tleale Holaj naposled reši iz muk in ponižanj nezaposlene proletarce na kočček zemlje, ki ga je bila podedovala njegova žena Božena, in da mu na tej skromni zemlji, kjer si postavi bajto skoraj kakor Robinson na samotnem otoku, vzkljuje možnosti novega življenja, — v tem je pravzaprav ves Křelinov ruralizem. V misli namreč, da je zemlja še vedno najzanesljivejša hranilnica človeka.

Za časovnim ogrožjem socialnih pojavov, ki nosi slavno Křelinovala romana, pa imaš žgoče življensko jedro vsega dela, jedro, ki ni usodnostno zvezano s časom in prostorom. Mislim na ljubezensko zgodbo Holaja in Božene, staro zgodbo o dveh srčih, ki ji je dal Křelina novo in na moč prikopno varianto. Nrnava, v prirodni svetosti ženskega negona zakoreninjena sila, s katero se Božena brani močitve z Holajem, ker je z drugim moškim le zaradi trenutne slabosti postala mati, govori več kakor obsejni traktati o spolni morali. Strani, na katerih opisuje pisatelj boj ljubezni z globoko segajočo oviro, in nje končno čustveno (ne samo razumsko) premaganje v srečnem zakonu, so nevsakdanje lep dokaz Křelinove epine zrelosti.

Oblikovno kaže roman »Suha letac« znatno višino. Křelinov spis je literarno dejanje, ki odpira najlepše upe v nadaljnji razvoj pisateljeve trdno podprte in gibčne stvarjalnosti. Zbirka »Glasovi zemlje« si je ž njim prepričevalno nakazala pravo pot preko rodovitnih brazd mlade češke proze.

Mladi, l. 1908, rojeni moravski pesnik Zdeněk Spilka je izdal v odlični opremi in v močno omejeni nakladi novo pesniško zbirko »Lajtna, vitř a čas« (Brno. A. Piša). Njegove krhke, subtilne verzne se najprej sreča v brnskem »Středisku.« Ze pred leti je objavil lirični zbirki »Pomlad srce« in »Svatovské křitice« ter knjigo prevodov iz ruskega pesnika Nikolaja Gumileva, enega izmed vzočnikov Sergeja Jesenjinca.

Kdor se čustveno potopi v igrive, iskrene in lahno počoje valove Spilkove poezije, ki je z zbirko »Lajtna, veter in čas« dosegla višek dosezanega pesnikovega razvoja, bo takoj odkril Spilkovo muzikalnost kot enega najosnovnejših vrelcev pesniške inspiracije. (In res je pesnik aktivni član znanega zbora Opus, ki je letos sponzil koncertiral v Ljubljani). Spilkova pesniška sila ne sega globoko. Ponekod se giblje celo na plitvinah konvencionalnosti. Za hip se nam zdi, kakor da zaznavamo posamezne glasove iz pesniške dežele Jaroslava Vrchelikega ali Ant. Sove. Toda pravo po-

drože Spilkovega pesniškega izživljanja je auditativni svet, kakor ga je v naslovu svoje zbirke simbolično označil z lutnjo in vetrom. Lutnja ponazoruje tisti del pesniških doživljajev, ki je v neposredni zvezi z glasbo (»Melodija mesečne noči«, »Bedřich Smetana« i. dr.). Vetr je glasnik prirode in njenih večnih zvonič improvizacij. Samo čas je označba nečesa nemega, in zavest njegove pričujočnosti izvablja pesniku mislene molitve o minljivosti, o nujni poti od pomladi do zime, od mladosti do starosti.

Za Spilkovo poezijo ne stoji nikako silnejše, v tragičnost stopnjevano življenjsko občutje, nikaka kozmetična filozofija. Njegova pesem je samo eden izmed tisočih pesniških izrazov življenjske opojnosti. Tudi to občutje ni tako silno, da bi pretresalo pesnika prav do dna, marveč se giblje samo v navadnem čustvenem razvnetju, v povprečnem življenjskem optimizmu, v iskanju ubranosti in doživljanju neposredno učinkujoče lepote. Toda — občutje je prisilno in daje pesnikovemu tvorbu neglobokemu in nesamoničnemu delu prikupno obliko osebne izpovedi. — Izmed pesmi mi poleg nekaterih razpoloženskih motivov iz narave najbolj ugaja »Tiha panihida«.

Koncert slovenske pianistke v tujini. Kakor nam poročajo iz Nemčije, je imela naša rojakinja, pianistka ga. Karmela Kosovel, ki deluje zadnja leta na Dunaju, javen nastop v Monakovem. Koncertirala je v dvorani ondote Glasbene Akademije, kjer je izvajala naslednji program: Brahms, Rapsodija v H molu; Beethoven, Variacije s fugo »Eroica« in Schumann, Fantazija v C duru, trije stavki. Koncert je imel vsestranski uspeh.

»Košanec« v Narodnem divadlu. Praško Narodni divadlo je sprejelo v repertoar nove sezone Konjovičovo oporo »Košanec«, ki je imela lep uspeh v vseh naših državnih gledališčih. Tudi v drami obetajo neko jugoslovensko igro, ki pa za sedaj še ni dočlena.

Slovanski institut v Pragi pripravlja za svojo zbirko »Viri za zgodovino slovanskih vzajemnih stikov« drugi del spominov Ludvika Kube »Cesty za slovanskoj pisni« (Pota za slovansko pesnijo). Slikar in skladatelj Kuba je 45 let neumorno zbiral slovanske narodne napeve. V njegovih spominih se doberš del gradiva nanaša na slovanski jug. Mnoge popevke macedonskih Jugoslovancov so ohranjene po Kubovi zaslugi.

Praško Mestno gledališče bo uprizorilo v prihodnji sezoni dramo Boža Lovriča »Kapetan Niko«. Z njo bo proslavilo 25 letnice avtorjevega bivanja v Pragi. (Hrvatsko-srbski pisatelj Božo Lovrič biva torej že nepretrgoma četrto stoletje med Čehi!). O Lovričevem »Kapetanu Niku« je izjavil znani dramatik Fr. Langer, da je mojstrovina in zelo originalno delo. V Zagrebškem gledališču nameravajo uprizoriti Lovričovo dramo »Ženec ali »Ljubav u Luciu«. Slednja je imela na Českoslovaškem že prav lepe uspehe in bi samo želeli, da bi jo videli tudi v ljubljanskem gledališču. Božo Lovrič je po svojem slovenstvu in posebej še dramatskem delovanju nedvomno tako zanimiv pojav, da je vreden pozornosti slovenskih gledaliških krogov.

Langerjeva drama o legionarskih bojih v Sibiriji. Češki dramatik František Langer, ki je dobro znan tudi slovenskemu gledališkemu občinstvu, je izročil praškemu Nar. gledališču v izvajanje novo igro »Jizdni hřidák«. Nje snov je posneta iz življenja češkoslovanskih legionarjev v dobi, ko so se morali v Sibiriji boriti za svobodno pot v domovino. Podobno snov obravnava tudi Langerjeva povest »Pes druge čete«, ki je nedavno izšla v slovenskem prevodu pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Slovnaško narodno gledališče v Bratislavi namerava uprizoriti v novi sezoni dramo Josipa Kosora »Velikaš«.

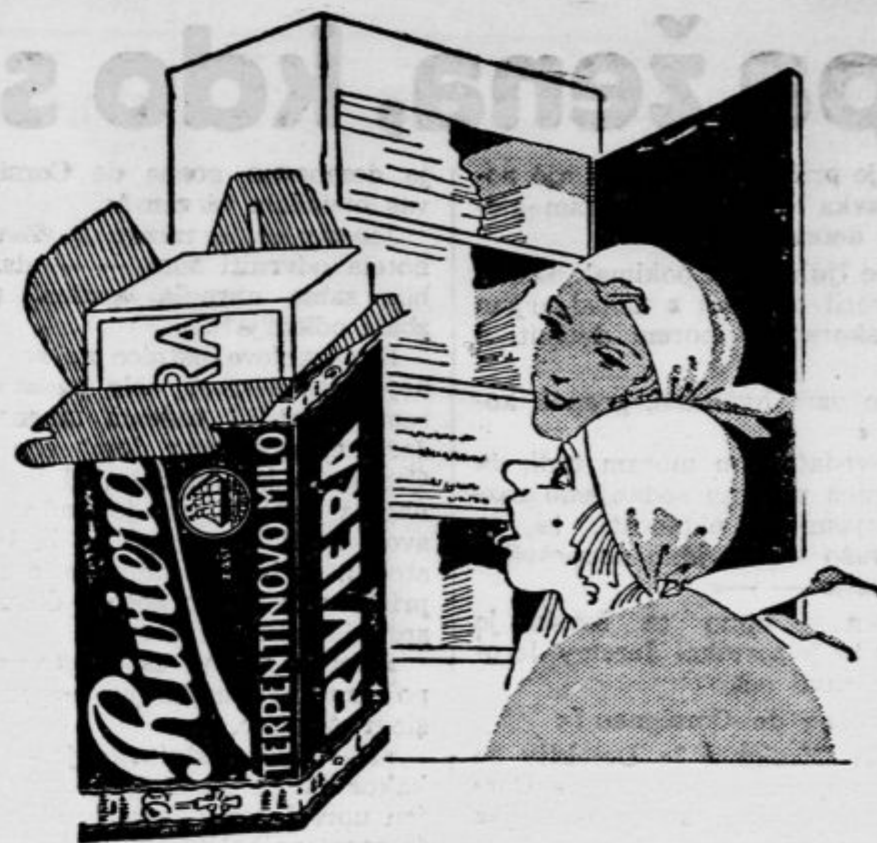
Salzburški festival je dosegel višek s štirimi koncerti, ki o njih obširno poročava vse srednjeevropski tisk. Arturo Toscanini je dirigiral dva koncerta; prvi je imel na programu overture k neznani Rossinjevi operi »La scala di seta.« Mozartovo simfonijo v g — mollu in Brahmsovo simfonijo v e — mollu. Drugi koncert je obseg. Handlov »veliki koncert« skoraj neznano pete simfonije Mendelssohna in Debussyja. Nadaljnji dogodek je bil koncert Mozartovih in Brucknerjevih skladb pod taktirko Bruna Walterja. Pomemben je bil tudi koncert, ki ga je dirigiral Erich Kleiber. Spored je obsegal Dvořakovo simfonijo »Iz novega sveta« in nekatere skladbe Schuberta in Josefa Straussa. Po priznanju navzočih kritikov so imeli ti štirje koncerti, med njimi zlasti oba Toscaninijeva, izredno umetniško višino.

Prispevek spoznavanju nemškega naroda. Pri Grasjetu v Parizu je pravkar izšel spis Maxa Hermant o sodobni Nemčiji. Pierre Dominique označuje ptsoa v »Les Nouvelles Littéraires« za enega dokaj redkih Francozov, ki dobro poznajo Nemce. Pisec obravnava razvoj Nemčije v novem času in prihaja do nekaterih sklepov dušeslovnega značaja. Nemcev ni nikdar skrbelo, kakšne posledice utegne imeti to, kar delajo, zakaj čut za mero nasprotuje neniški naravi. Nemčija nosi v sebi idejo imperija, razširjenja svoje moči brez kraja in konca, gospodstva nad vsem svetom. Nji nedostaja čula za to, kar je mogoče. Nemec ne razume globokih razlogov svojega neuspeha in neprestano prehaja na nova področja. Ko je doživel težek poraz v stremiljenju po gospodarskem, pomorskem, vojaškem, denarnem, industrijskem gospodstvu, se začenja lotevati verstva in skuša po tej poti priti do svojega smotra. Dandanašnji Nemci začnejo iskovetiti nemštvo z moralno, estetično in metafizično. Tako so se popolnoma oddaljili francoskemu pojmovanju. Francoska zasnova o svobodnih narodih, ki so si sporazumno uredili sožitje, jim prija prav tako malo, kakor francosko stremiljenje po človeški osebni sreči in popolnosti. Posmehujejo se francoski ideji o meri (mesure). Hermant vidi možnost sodelovanja med Nemci in Francozi samo na osnovi weimarskega duha, kakor ga je izražal Goethe. Francoski pisec pa ne pove, kako naj se današnji »preusmerjenec« Nemci vrnejo h Goetheju, ko so toliko milijoni komaj čakali, da vržejo raz sebe zadnje ostanke weimarskega duha!

Potentakom tudi kriterij občevalnega jezika ne glede na posebne metode avstrijskih oblasti ni bil pravičen. Zato se je v Italiji po vojni uvedel nov kriterij o narodni pripadnosti. Po podatkih o ljudskem štetju 1921. je bilo v Trstu 239.627 prebivalcev, od katerih se je 238.795 v medsebojnem občevalstvu posluževalo italijanščine, 832 ljudi pa je izjavilo, da italijanščine ne znajo. Za odločujočo okoliščino se je tedaj smatralo znanje italijanščine.

Tržaški list izvaja iz teh podatkov: »Ti rezultati so docela nasprotni rezultati iz leta 1910, pa ne zaradi tega, ker bi bila morda svetovna vojna popolnoma odpravila slovensko in nemško manjšino, marveč zato, ker se je iz ljudskega štetja izločila politika in ker se prebivalci niso več povpraševali, ali so Nemci. Slovenci ali Italijani, marveč ali znajo odnosno ne znajo jezika, ki prevladuje v deželi (Trstu), italijanščine. Leta 1931. se pri ljudskem štetju ni več stavilo niti vprašanje o narodnosti niti o znanju jezika. Ni zna no, ali se bodo pri prihodnjem ljudskem štetju zastavila nova vprašanja, sodimo pa, da je v državi z enotno narodnostjo, kakršna je Italija, tako vprašanje 97,6 odstotka prebivalstva odveč, kajti manjšine, ki so po raznih krajih razpršene ali pa tudi aglomerirane, vse skupaj ne predstavljajo več kakor 2,4%. Sem spadajo Fran-

Zakaj še niste član „Vodnikove družbe“?

Zelo se čudijo

starejše perice

ko vidijo bleščečo belo perilo mla-
dih naprednih peric in gospodinj,
ki perejo s

Riviera

terpentinovim milom,

ki je izdelano na podlagi olivnega olja

Trst v luči narodnostne statistike

Tržaško glasilo fašistične stranke »Il Popolo di Trieste« je objavilo daljši članek o ljudskih štetjih v Trstu. V članku je zanimivo poglavje o kriterijih, po katerih se ima določiti narodna pripadnost prebivalcev. Zato objavljamo ta članek v naslednjem izveščku: List ugotavlja, da je že koncem preteklega stoletja postalo narodnostno vprašanje, kolikor je prihajalo do izražanja pri ljudskih štetjih v Avstriji, zelo važno in da sta se ljudski štetji v letih 1900 in 1910 vršili v znamenju borbe za nacionalno pripadnost prebivalstva zlasti v krajih, kjer so se stikale različne narodnosti. Takim borbam je bil v prvi vrsti izpostavljen Trst.

Ze avstrijske vlade so dajale ljudskim štetjem v narodnostno heterogenih krajih političen značaj. To se je pokazalo zlasti pri določitvi kriterija, po katerem naj bi se presojala narodnost posameznih prebivalcev. Tržaški list na števila te kriterije: družinsko ime, antropološke značilnosti, materinščina in občevalni jezik. Dejansko se je bilo težko odločiti za enega ali drugega, ker so končno vsi taki kriteriji skrajno relativne vrednosti. Za materinščino pa se, kakor pravi list, v Avstriji niso hoteli odločiti, ker je bila nevarna njihovi germanski politiki.

Tako je padla odločitev na občevalni jezik. Toda tudi ljudsko štetje, ki se je izvršilo po tem kriteriju, je bilo po sodbi tržaškega lista, krivično, kar se je zlasti pokazalo leta 1910, ko so v Trstu našli 142.000 Italijanov poleg 29.450 Italijanov iz Italije, 35.000 Slovencev, 11.000 Nemcev in še nekatere druge manjšine. Povrh tega pa je avstrijska vlada še korigirala zbrane akte tako, da je znižala število Italijanov na 118.000 ter povišala število Slovencev od 35.000 na 57.000 in število Nemcev od 11.000 na 13.000. Pri tem je enostavno prišela vse one, ki so imeli slovenske odnosno nemške primke, k Slovincem in Nemcem.

Nov kriterij

Potentakom tudi kriterij občevalnega jezika ne glede na posebne metode avstrijskih oblasti ni bil pravičen. Zato se je v Italiji po vojni uvedel nov kriterij o narodni pripadnosti. Po podatkih o ljudskem štetju 1921. je bilo v Trstu 239.627 prebivalcev, od katerih se je 238.795 v medsebojnem občevalstvu posluževalo italijanščine, 832 ljudi pa je izjavilo, da italijanščine ne znajo. Za odločujočo okoliščino se je tedaj smatralo znanje italijanščine.

Tržaški list izvaja iz teh podatkov: »Ti rezultati so docela nasprotni rezultati iz leta 1910, pa ne zaradi tega, ker bi bila morda svetovna vojna popolnoma odpravila slovensko in nemško manjšino, marveč zato, ker se je iz ljudskega štetja izločila politika in ker se prebivalci niso več povpraševali, ali so Nemci. Slovenci ali Italijani, marveč ali znajo odnosno ne znajo jezika, ki prevladuje v deželi (Trstu), italijanščine. Leta 1931. se pri ljudskem štetju ni več stavilo niti vprašanje o narodnosti niti o znanju jezika. Ni znano, ali se bodo pri prihodnjem ljudskem štetju zastavila nova vprašanja, sodimo pa, da je v državi z enotno narodnostjo, kakršna je Italija, tako vprašanje 97,6 odstotka prebivalstva odveč, kajti manjšine, ki so po raznih krajih razpršene ali pa tudi aglomerirane, vse skupaj ne predstavljajo več kakor 2,4%. Sem spadajo Fran-

cozi v Aostski dolini, Ladini v Poadžju, Grki na Siciliji, Albanci v Kalabriji, Slovenci v Julijskih Alpah, Srbohrvati v notranji Istri, Nemci v Poadžju i t. d.«

Vprašanje o znanju italijanščine pri prihodnjem ljudskem štetju po mnenju lista tudi zaradi tega ni potrebno, ker se v novih pokrajinah že od leta 1923. vsa deca vzgaja le še v italijanščini. Ze to daje jasen odgovor na morebitna vprašanja o občevalnem jeziku ali pa o znanju jezika, ki prevladuje v deželi.

Drobne novice

Na gimnaziji v Pazinu se v bližnjih dneh prične vpisovanje. Otroci, ki se nameravajo vpisati v prvi razred, morajo predložiti potrebno prošnjo, kolkovano s kolikom za 4 lire, in običajne dokumente, za vpis v ostale razrede pa je potrebna nekolikovana prošnja, ki pa mora biti vložena do 27. septembra. Istočasno je treba poslati upravi gimnazije tudi odrezek pošne nakaznice kot dokaz, da je prvi obrok šolske takse že plačan.

Zaradi bega čez mejo so karabinjerji prijavili sodišču 22-letnega Avgusta Miljavca iz Grgara. Pri preiskavi so dognali, da je brez potnega lista neznanu kje prekorajil mejo in odpotoval v sosedno državo.

Tudi železnica Kanfanar—Rovinj, stranski odsek poreške železnice, je bila uklonjena. Po tej progi bodo po potrebi prevajali samo še težje tovore. Poleg avtomobilskega prometa pa se v nadomestitev poreške proge uvedejo nekatere nove prometne zveze med prizadetimi območji kraja z obalnimi ladjami.

V Materadi pri Umagu se je v terek vršilo kmečko zborovanje, na katerem so zastopniki fašistične stranke in fašističnih gospodarskih ustanov govorili o zimski socialni akciji, o tamkajšnji kmečki zadrugi, o vinogradniški zadrugi v Umagu in drugih sličnih vprašanjih. Govorniki so ljudem tudi objubil, da bo vas v kratkem dobila vodovod in električni tok.

Poveljstvo gozdne milice je v Dolu—Otl. lic nad Ajdovščino in v Lokvah zbralo med delavstvom, zaposlenim v tamkajšnjih državnih gozdovih, 378.142,60 lir prispevkov za zimsko socialno akcijo. Za tako zvano zimsko pomoč je moral prispevati vsak delavec v sorazmerju s svojimi prejemki.

V Puli se je predčerašnjim smrtno ponesrečil Albin Longin, še čisto mlad otrok, ki je pri igri dal v usta majhen novec, ki mu je zašel v dihalo, tako da se je otrok kljub vsemu prizadevanju njegove matere kmalu zadušil. Z vsa naglico so ga prepeljali v bolnico, kjer so ga zdravniki skušali operirati, toda tudi operacija mu ni več vrnila življenja.

V Ajdovščini se je ponesrečil 13-letni Marij Gregor. Padel je v voza in si zlomil desno nogo. Z reševalnim avtomobilom so ga prepeljali v goriško občinsko bolnico.

Vremensko poročilo

29. avgusta

Ljubljana 7, 735,3, 19,8, 79, W1, 9, dež, 0,6;
Ljubljana 14, 755,9, 25,0, 53, SW4, 8, —, —;
Maribor 7, 754,3, 19,0, 70, S3, 5, —, —;
Zagreb 7, 756,8, 19,0, 60, E1, 3, 3, —, —;
Beograd, 7, 757,6, 20,0, 70, O, 0, —, —;
Sarajevo 7, 760,3, 12,0, 90, O, 3, —, —;
Skopje 7, 759,5, 20,0, 70, O, 0, —, —;
Kumbar 7, 759,1, 22,0, 70, SE1, 0, —, —;
Split 7, 758,5, 23,0, 70, NE3, 4, —, —;
Rab — ni depeše;
Rog. Slatina 7, —, 14,0, 99, W1, 0, —, —;
Temperatura: Ljubljana 26,0, 18,2; Maribor 24,0, 17,0; Zagreb 27,0, 17,0; Beograd 31,0, 16,0; Sarajevo 27,0, 9,0; Skopje 34,0, 15,0; Kumbar 29,0, 20,0; Split 28,0, 21,0; Rog. Slatina 24,0, 13,0.

W. E. Hintz:

Lepa žena, kdo si?

»Bog mi je priča, da nimam z njo nobenega opravka!« je z usihajočim glasom zardel detektiv.

Hervier je ljubeznivo pokimal. »Zdaj, ko sem govoril o stvari z monsieurjem Anatolom, skoraj ne morem dvomiti o tem —«

»Zelo sem vam hvaležen, gospod komisar —«

»in povedati vam moram tudi, da je edini namen našemu sedanjemu razgovoru razjasnitev okolištin, ki so povzročile vašo — očitno neupravičeno — aretacijo —«

»Ta ženska — samo ta ženska je vsega kriva!« je zastokal Jeremy Jerome in divje zavil oči.

»To je, gospa de Corsignac?«

»Gospa de Corsignac?« Detektiv se je grenko nasmehnil. »Gospa de Corsignac — prav toliko, kakor sem jaz besniški cesar!«

»To vem že iz ust monsieurja Anatola — in s tem se nam seveda prikazuje vsa obtožba te ženske zoper vas v bistveno drugačni luči.«

»Jaz nisem z vso rečjo v nobeni zvezi —«

»Rekel sem že, da sem zdaj prepričan o vaši nedolžnosti, mister Jerome. Prav za prav ostane samo vprašanje: zakaj

je domnevna gospa de Corsignac baš vas obdolžila tatvine?«

Jeremy se je vzravnil. »Zato, ker je hotela odvrniti sum — da, ker je bila sama ukradla ogrlico, pa se je zbalala odkritja!«

Komisarjeve ustnice so se skrivile v nejeveren nasmeh. »Na žalost se ne morem pridružiti vašemu mnenju, mister Jerome, kajti prav domnevna gospa de Corsignac je bila tista, ki je iz svojega nagiba izjavila, da je naša ogrlica v svoji sobi! Tega pač ne bi bila mogla storiti, če bi bila sama tatvica; v takem primeru bi ji bilo gotovo do tega, da bi spravila plen na varno.«

»Morda bo leha za kleptomanijo?« je po kratkem uganbanju pripomnil monsieur Anatole.

»Navadna pustolovka je — sleparka, kakor jih je na stotine!« se je razburjen uprl Jeremy Jerome. »Kleptomanija je sport za boljše ljudi!«

»Hm, — čemu bi potem —?« Hervier si je zamišljeno podprl glavo z rokami.

»Nekaj časa so vsi trije molčali; a zdajci je planil Jeremy Jerome pokonci in se uprl s pestmi ob mizo.

»Stojte — že vem, kako je! Ta pustolovka je vedela, da sem jo spoznal! Zagrozil sem ji bil, da jo razkrinkam,

in da bi mi ubranila in me spravila s poti, je vprizorila to tatinsko burko! Najbrže je bila opazila, da sem vso noč pazil na hodniku pred njeno sobo, in se je torej zanesla, da bo padel sum name, kakor se je potem res zgodilo!«

»Hm — to ni popolnoma neverjetno —« je priznal Hervier in vstal. Nato se je obrnil k monsieurju Anatolu: »In kje je zdaj ta — gospa de Corsignac? V hotelu?«

»Na žalost ne!« je zaklical monsieur Anatole. »Baje je odrinila z jadnico na izlet v Antibes —«

»Tedad jo moramo neutegoma prijeti!« Jeremyja je bila mahoma sama divja lovska strast. »Tako jo v avtomobil — in za njo!«

Monsieur Anatole je pokimal. »Tudi jaz tako mislim! Vendar — glejte, da opravite brez hrupa. Skandala v »Gigantic-Palaceu« ne sme biti — pravi točka 5 hišnega reda!«

23. poglavje

Krasno je bilo. Kakor svobodna ptica z razprostrtimi perotmi je plula ladjica po sinjem zrcalu vode. Lahen, mlačen veter jo je gnal naprej. Ostri gredelj je z rahlim šumenjem rezal kodraste valčke. Cisto in jasno se je bočilo nad morjem neskončno nebo.

Stari čolnar, ki je v ne baš snažnem platnenem jopiču sedel pri krmlu, je muzaje se kadil svojo pipico.

Na sprednji palubi nad kajuto, onkraj jadra, ki ju je ločilo od starca,

sta v svetli solnčni bleščavi sedela Marion in Chester Lynne.

Krasno je bilo — — —

Panorama gričevitega, zeleno poraščenega obrežja, poškopljenega z belimi lisami hiš, se je počasi pomikala mimo — kakor pisane sanje. Na zahodu je štrlel široki skalni nos Antibskega rta daleč v morje.

Le počasi je drčal čoln naprej. Voda je skrivnostno šepetala. Kdaj pa kdaj je s težkimi udarci perotnic privihrala morska ptica, se po bliskovito spustila na lesketajoče se valove in hlastnila po neprevidni ribici.

In nad vsem tem večno solnce na nebu brez oblakov.

Krasno — — —

Marion je molče uživala mogočni pogled na to svobodno, širno naravo.

Vse drugo je bilo pozabljeno. Pozabljen je bil Paul de Corsignac, pozabljen »Gigantic-Palace« — vse to je ležalo Bog si ga vedi kje zadaj na vznođu —

In pogled ji je uhal na zahod in odkrival spet in spet nova čudesa, nove lepote tega blagoslovljenega koščka zemlje.

»Krasno,« je tiho in zamišljeno rekla Marion kakor sama pri sebi.

Chester Lynne je počasi prikimal. »Da — tukaj je krasno! — Le škoda, da tudi onadva ne doživljata te krasote — gospodična Rimini — in in vaš soprog —«

Tega ne bi bil smel reči. Marionino

obličje se je mahoma stemnilo, kakor da bi ga bil oblak zagrmil.

Paul de Corsignac — — —

Chester Lynne, ki je to opazil, si je mislil svoje. In spet in spet mu je uhal pogled k lepi ženi, ki je sedela tako, da je videl njen plemeniti, mehki obraz s strani.

Kako krasna je bila — — —

Vroč val je silil možu v sence. Sreče mu je čedalje burneje utripalo.

Obhajalo ga je kakor višja moč, kakor nepremagljiv nagib, ki se mu je zaman upiral. Najprej so bile samo misli, nato besede, ki so mu nehote privrele iz ust — — —

»Vidim, da niste srečni, milostiva!«

Marion je počasi obrnila obraz proti njemu. Zapuščeno, tesnobno plapolanje je bilo v njenih očeh. Zaman se je silila, da bi se nasmehnila. »Da nisem srečna? — Kako mislite to, mister Lynne? — Zakaj naj ne bi bila srečna — zdaj — — —?«

Ni se ji upal pogledati v oči. »Saj ni mogoče, da bi bili —« se je čez nekaj trenutkov skoraj kljubovalno utrvalo iz njega. »Ob strani moža, kakršen je Corsignac — — —«

»Ali je treba, da zdaj govoriva o tem?« Rahla zavrnitev je bila v zvoku njenih besed. In potem spet tisti lahni trepet — kakor od pritajenega strahu.

Naročite — čitajte
„LJUBLJANSKI ZVON“

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopis in živitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.— v znamkah.**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obnem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana štev. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičejo se malih oglasov, je naslavljaniti na: Oglasni oddelk »Jutra«, Ljubljana.

Službo dobi

Natakarica

servirka, prvotna moč, dobi službo takoj v hotelu »Novi svet«, Maribor. 1934-1

Mesto oskrbnika

razpisuje podružnica Slovenskega planinskega društva v Trbovljah za Dom na Mrzlici. Pogoji: strokovno znanje ter posneti osebni pravice in zmožnost kavlje. Pridobite do 15. septembra na goreni naslov. Detajlni podatki so na vpogled pri tajniku podružnice. 1934-1

Dajenci (ke)

Učenca

z najmanj 3 razredi srednje šole, sprejme trgovina »Bata«, Šiška. 1934-44

Pouk

Strojepisni pouk

(po desetpetstnem sistemu) za začetnike in izveščance. Večerni tečaj. Učna ura Din 2.— Vpisovanje dnevno. Pričetek novega tečaja 2. septembra. Christofor učni zavod, Dompobrnska cesta 15. 1934-43

Nemščino

od osnovnih začetkov do popolnega obvladavanja, poučuje profesor D. Svoboda, Tavčarjeva 1. 1934-4

Solajte se doma!

Moderni jezike, trgovske predmete, stroje, steno grafije itd. Vas nauči temeljito in hitro doma potom dopisovanja. Dopisna trgovska šola v Ljubljani, Kongresni trg 211. Pišite po pošto! 1934-4

Pridelki

Najfinejše

švab. črno maslo evropski in paski sir ala parmezana ter sir v blečkih kg 10 Din. Črne Oskar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 83. 1934-33

G. Th. Rotman:

Življenje Jakca Takca

Tedaj je prišel gospod šef po stopnicah ... Ob pogledu na popluskane stene je prebledel in obstal kakor kip. Tudi stric Dimko je začuden gledal okoli sebe, ne sluteč, da je bilo vse to njegovo lastno delo!

Zaslужek

Zastopnike

kateri obiskujejo boljše privatne stranke, za prodajo ugodnega predmeta, s plačilnimi olajšavami, išče velika tverka. Visoka provizija. Ponudbe pod »Agilene« na ogl. odd. Jutra. 1934-5

Prodaj

Za šolarje

dobra in cenena oblačila s nabavitelji najbolje pri Preskerju, Sv. Petra 6. 14 1934-6

Transmisijo

kompl. napravo za bakranje, nikanje, stroje in orodje za ključavničarsko, mizarstvo obrt, velik kup in steklo, prodam, Florjancič, Sv. Petra 76. 1934-6

Kupim

Leica

ali Contax aparat, kupim takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Leica«. 1934-7

Butelke

in šampanjske steklenice kupi Fr. Kham, Miklošičeva. 1934-7

Obri

Točilno pravico

oddam za alkoholno točenje na večerjama ali drugje za polovito ceno. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1934-30

Kapital

Posredujem denar

na hranilne knjižice vseh denarnih zavodov Rudolf Zore

Ljubljana

Gledališka 12, telefon 38-10

Za pismen odgovor priložite 3 Din v znamkah. 206-16

Družabnika

iščem, v svrhu povečanja konfekcijske trgovine. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Konfekcija, Ljubljana«. 1934-16

Lokali

Trgovino in gostilno

prodam radi odhoda, na prometnem mestu, ob sami cesti, na granici Dravske in Savske banovine. Zgradba je nova, zidana, 7 prostorov, voda na sesalko na dvorišču, prvotne zemlje 300 hv. z lepim vrtom ter druge prikladne gospodarske zgradbe. Za ceno in pojasnila obrniti se na: Leon Podhostnik, trgovina in gostilna, Cvetlin, p. Bednja kod Ravne Gore, Savska banovina. 1934-19

2 pisarniška

prostora

lepa, poleg sodišča, priključno, takoj oddam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Telefon«. 1934-19

Lokal s pisarno

in skladišče se oddajo posebej takoj. Celovska 50. 1800-19

Lokal

za brivnico, iščem na prometnem mestu ev. kupim brivnico na obroke. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1934-19

Stanovanje

oddaj

Dvosob. stanovanje s pritliklami, oddam za Din 350. Vodovod, parket. Zg. Šiška 305. 1934-31

Dijaške sobe

Dijakinja

4. razreda išče stanovanje z vso oskrbo, v bližini II. drž. gimnazije. Najraje bi šla kot sestanovalka k visokosolki. Nemška konverzacija zaletena. Ponudbe z navedbo cene na Arzenšek Ljudmila, Trbovlje II. 1934-32

Sobo

lepo opremljeno, čisto, sončno, center, oddam za Din 250. — Naslov v ogl. odd. Jutra. 1934-33

Dijaka

sprejme profesor na hrano in stanovanje. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1934-33

Sobo oddaj

Opremljeno sobo

lepo in kabinet, center, tik opere in Tivolija s posebnim vzhodom, oddam stalnim gospodom. Knafljeva 13/2. 1934-33

Dijaka

iz boljše hiše, višjih razredov, sprejem v sončno sobico z vso oskrbo, v centru. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1934-33

Lepo zračno sobo

za eno ali dve osebi, garantirano čisto, tudi s hrano, takoj oddam. Beethovnova 15/III, desno stopnišče. 1934-33

Sobo

lepo opremljeno, čisto, sončno, center, oddam za Din 250. — Naslov v ogl. odd. Jutra. 1934-33

Opremljeno sobo

čisto, lepo, oddam v sredini mesta, ev. z oskrbo. Mestni trg 17/II, vrata 8. 1934-33

Lepo sobo

Ek univerze, oddam gospodinjstvom event. zakonom. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1934-33

Opremljeno sobo

sončno, event. z vso oskrbo, oddam v vili. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1934-33

Opremljeno sobo

lepo, oddam v Dvorakovi ulici. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1934-33

Prazno sobo

kletno, v katero se lahko postavi stedičnik, takoj oddam. Sokolska ul. 5. Prule. 1934-33

Opremljene sobe

poseben vhod, sončne, zračne, z 1 ali 2 posteljama, s hrano ali brez, blizu tramvajne postaje oddam. Sp. Šiška, Cernetova 31. 1934-33

Opremljeno sobo

sončno, v centru, s souporno kopalnico in posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 1934-33

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom in elektriko, oddam v Dalmatinski ulici št. 37/I. levo. Vprašati od 3 do 4 popoldne. 1934-33

Sobe išče

Opremljeno sobo

iščem blizu centra. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Uradnik«. 1934-33

INSERIRAJ V „JUTRU“

Dražbe

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sodna dražba

enega junca, več prašičev in luksuznega voza bo dne 31. avgusta t. l. ob 9. uri v Mokricah št. 1 pri Brezicah. Kupci se vabijo. 1934-32

Informacije

V oglasnem oddelku

»Jutra«

dvignete sledeča pisma:

Amortizacija, Alfa, Bolja

hiša Bodočnost, Brez zadre-

kov, Brilljantno zaslužek,

Bodočnost 222, Begunjska,

50.000, 47, 36.

»Uradnik«. 1934-33

INSERIRAJ V „JUTRU“

NARODNA TISKARNA

ČE POTREBUJETE

PLAKATE KATALOGE TISKOVINE PROSPEKTE

V NAJRAZLIČNEJSIH BARVAH, SE BLAGOVOLITE OBRNITI NA NAŠE PODJETJE.

VSA GRAFIČNA DELA IZVRŠUJEMO SOLIDNO IN V NAJKRAJŠEM ČASU.

TELEFON 3122 — 3126
POŠTNO ČEK. RAČUN
V LJUBLJANI 10-534

LJUBLJANA, Knafljeva ulica 5

TISKARNA IZVRŠUJE RAZLIČNE TISKOVINE, ČASOPISE, DIPLOME, REVIFE, VREDNOSTNE PAPIRJE, KOLEDARJE, SREČKE, KNJIGE I.T.D. ENOBARVNI IN VEČBARVNI TISK, PISMA, RAZGLEDNICE, SLIKE, OSMRTNICE, OVITKE, JEDILNE LISTE, CENIKE, VIZITKE, RAČUNSKE ZAKLJUČKE, POROČNA NAZNANILA IN VABILA

Po rokah in nogah dlačice? — Ne!

Pravilo moderne lepote nege je, da je treba vsako nepotrebno rast dlačic na obrazu, po rokah in nogah, pod pazduho in na tilniku odpraviti. DULMIN krema za odpravo dlačic bo to storila hitro, zanesljivo in brez bolečin. Ta »kraljica« med kremami za odpravo dlačic je bela, neškodljiva, mehka in prijetna v uporabi

DULMIN krema proti dlačicam

Skladišče za Jugoslavijo: Jugofarmacija d. d., Zagreb. Oddelek: Kosmetika

Naznanjamo žalostno vest, da je naša ljubljena teta, gospa

Ana Volavšek roj. Gerbec

v četrtek, dne 29. t. m., po dolgem in mukepolnem trpljenju, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala.

Truplo blagopokojne se v soboto, dne 31. t. m. ob pol 9. uri dopoldne pred domom žalosti, Riharjeva ulica 3, blagoslovi, nato